

NOVA DOBA

Leto XX.

Celje, petek 15. aprila 1938

Štev. 16.

Boj za svobodno Hrvatsko

Celje, 15. aprila.

Hrvatski voditelji in ideologi trde, da se bore za svobodo hrvatskega naroda. S tem se postavljajo Hrvati v vlogo podjarmljenega in zatiranega naroda, kajti samo nesvoboden narod se lahko bori za svojo nacionalno svobodo. Narodnostno zatiran pa je narod tedaj, če se mu jemlje pravica do občejanja v narodnem jeziku, prepoveduje narodni običaji itd., skratka če se mu odreka možnost nacionalnega in kulturnega razvoja.

V takem položaju smo bili na primer Slovenci v Avstriji, ki nas je nasilno potajčevala, v takem položaju so žalil bog še dandanes nešteti naši bratje onstran meja, ki se doslej niso smeli posluževati materinega jezika.

Hrvatom v Jugoslaviji pa nikdo ne krati njih jezika, ki jim je skupen z brati Srbi in tvori državni jezik, katerega se poslužuje ogromna večina jugoslovenskega naroda. Hrvatov tudi nihče ne ovira v nacionalnem in kulturnem razvoju, saj ni bilo prosvetno življenje Hrvatov še nikdar na tako visoki stopnji kakor danes. Grade in razširjajo se narodne šole, kjer se vzgaja mladina v narodnem duhu, število analfabetov, ki je bilo pred vojno precejšnje, pada z leta v leto itd. Hrvati so dosegli šele v svoji nacionalni državi Jugoslaviji kulturno stopnjo, o kakršni se jim pod prejšnjim madžarskim gospodstvom pred vojno niti sanjalo ni.

Kljub vsemu temu pa Hrvati niso svobodni, ampak so še vedno tlačani, toda ne — kakor jih slepe njihovi voditelji — Srbov, temveč — Židov! Židovstvo je velika rana na hrvatskem narodnem telesu, židovstvo ga izmaga in zaslužuje. Hic Rhodus, hic salta! Napovedje neizprosno in krvav boj najprej židovstvu, iztrgajte ubogi in izmagan narod iz njegovih krempljev! Boj za hrvatsko svobodo mora biti boj proti židovstvu, ki se je zajedlo v hrvatsko narodno telo in ki mu služijo Hrvati vsled kratkovidnosti in nesposobnosti svojih narodnih voditeljev. Hrvatski narod ni svoboden, toda ne nacionalno, temveč gospodarsko, ker mu vlada židovstvo!

Židovsko nevarnost je prav spoznal in pravilno ocenil pokojni voditelj Hrvatov Radić, toda njegovi nasledniki so pozabili na njegove nauke in molče služijo židovstvu, ki uživa njihovo zaščito, ker podpira hrvatske politične voditelje v njihovi borbi proti složnemu sožitju z brati Srbi in Slovenci. Hrvatski voditelji vidijo v svoji politični zaslepljenosti svoje neprijatelje v Srbih, resničnega in najnevarnejšega sovražnika svoje svobode — mednarodnega židovstva pa ne vidijo. V svoji politični kratkovidnosti se navdušujejo za zapadnjaško demokracijo, kamor se je steklo iz vseh delov sveta mednarodno židovstvo in od koder skuša s silo svojega ogromnega kapitala preprečiti nacionalni preporod evropskih narodov, zlasti pa Slovanov, katerim so bili Židje od nekdaj sovražni, dasiravno so uživali ravno med slovanskimi narodi največ gostoljubnosti in si nakopičili ravno na slovanski zemlji največ bogastva. S kapitalom, ki so ga kot vampirji izsesali iz slovanskega narodnega telesa kujejo dandanes proti Slovanom in njihovi svobodi orožje na vseh koncih sveta. Upropastili so nam matuško Rusijo, izmzgavajo Poljsko in Jugoslavijo, ki stoji danes na Hrvatskem popolnoma pod vplivom židovskega kapitala.

Da! Hrvatska ni svobodna! Hrvatska ne bo svobodna, dokler bo živel in se mastil na hrvatskih tleh židovski kapitalist, ki mu morajo za sramotno ceno, ki je nevredna kulturnega naroda, služiti naši ljudje.

Poglejmo sliko današnjega Zagreba! Kamorkoli se ozremo, vidimo nemška in

Planinski dom pod Tovstom

Celje, 15. aprila

Ta zadeva je zopet postala predmet razpravljanja v celjskem mestnem svetu. Tako se ponavlja ta pesem od leta do leta, stavba, v surovem stanju dograjena, pa propada, ko bi že davno morala biti izročena svojemu namenu.

Ko je iz malega Celja nastalo veliko Celje, smo vsi mislili, da bo uprava tega Celja vendarle znala prav ceniti potrebo tega doma ter bo gradnjo nadaljevala in dovršila. Namesto tega pa čujemo od časa do časa o nekih pogajanjih, ki gredo za tem, da bi Higieniski zavod v Ljubljani ta planinski dom kupil in ga preuredil za mladinsko počitniško kolonijo! Zares originalna celjska kulturna ideja: poleg gostilne v Celjski koči je nekaj korakov od nje oddaljeni planinski dom brez dvoma najprikladnejši kraj za mladinsko zavetišče!

Izgleda pa, da je vodstvo Higieniskega zavoda v Ljubljani že samo uvidilo, da prostor ni primeren za njegove ci-

lje — in da bi bil greh, ako se ne izroči planinski dom onemu namenu, za katerega je bil zgrajen. Tujski promet to zahteva, prebivalstvo Celja to zahteva. Tudi revni ljudje iz nameštenskih in delavskih vrst ter iz vrst našega obrtništva, ki ne morejo prirejati izletov z avtomobili, imajo pravico, da gredo ob nedeljah v božjo naravo, na solnce in na zdrav planinski zrak na Tovst in da imajo tam tudi skromno streho. Ne more vsakdo ne poleti, ne pozimi z vlaki ali avtobusi na izlete in na smučanje v planine. Ni časa in ni denarja.

To naj bi upoštevali tudi gospodje na občini in se zavedali, da so dolžni tudi socialno šibkejšim slojem mesta Celja nekaj dati iz onih skupnih sredstev, h katerim prispevamo posredno tudi vsi tisti, ki nimamo palač, ne hiš, ne avtomobilov — imamo pa delavne roke, ki imajo tudi pravico, da živijo in se kdaj razveselijo.

ZVEZNA TISKARNA V CELJU

izvršuje vsa tiskarska dela po zmernih cenah

Sportni stadion ali kopališče v Celju?

Celje, 15. aprila.

Celjski sportniki se le malo zanimajo za načrte in sklepe, ki jih delajo v njihovo korist ali škodo merodajni krogi, kakor da bi se to prav nič ne tikalo sportnikov. Tako so bili v zadnjem času odobreni važni sklepi, ki bodo imeli različne posledice, ako bo prišlo do njihove realizacije.

V letošnji mestni proračun je vnesen prvi obrok 100.000 din namenjen projektiranemu sportnemu stadionu za hribom sv. Jožefa, ki bo stal baže nekaj nad 1 milijon dinarjev.

Na zadnji seji mestnega sveta je bil s strani mestne občine osvojen načrt turistične petletke, ki ga je sestavilo Tujskoprometno in olepševalno društvo v Celju. Ta načrt predvideva glede gradnje kopališča ob Savinji sledeče: Za gradnjo kopališča naj bi se v teko-

čem letu (mišljeno 1938) vsaj vse potrebno pripravilo tako glede načrtov in kreditov. Kopališče naj bi se dogradilo do začetka kopalne sezone 1939.

Na isti seji je bil tudi izvoljen nekaj telesno-vzgojni odsek, o katerega nalogah pa nismo točno poučeni.

Iz vsega tega bi se dalo sklepati, da sedanja mestna uprava skrbi in dela za izboljšanje sportnih naprav in da hoče pomagati celjskim sportnikom in čim bolj podpirati njihova stremljenja. Toda načrtov, umestnih in neumestnih je bilo že doslej veliko, o zadnjih sklepih mestnega sveta pa se naj sliši tudi mnenje in kritika aktivnih sportnikov.

Zamisel gradnje sportnega stadiona ni izšla iz sportnih vrst, čeprav so na neki, na hitro roko sklicani anketi lani predstavniki sportnih klubov v načelu pristali, da se zgradi v Celju sportni

madžarska židovska imena trgovcev, industrijcev in podjetnikov. To je slika današnje Illice in ulic, kjer se vrstijo moderne trgovine druga poleg druge in kamor znaša svoje težko prigarane in pristradane novce reven hrvatski kmet ter s tem pomaga graditi zagrebškimi Židom razkošne vile na Tuškancu, ki je postal prava židovska naselbina, kjer vidi človek nakopičenega toliko bogastva in razkošja, da se mu krči srce ob misli, da je vse to ogromno premoženje iztrgano iz krvavih žuljavih rok hrvatskega kmečkega prebivalstva. Ni čuda, če propada hrvatsko gospodarstvo, v kolikor je sploh govora o njem!

Židovstvo je nenasitno in živi povsod na svetu samo na račun svoje okolice, ki mora zanj garati, pa makar se izgira do smrti. Židovski izrek »živeti in pustiti živeti« velja samo za Žide. Žid hoče živeti in pusti živeti svojega židovskega verskega sobrata, nikdar pa kristjana oziroma pripadnika druge narodnosti in rase, ker je napram vsemu človeštvu brez srca in do skrajnosti brutalen. Zato je židovstvo velika rana na vsakem narodnem telesu. Žid je brezdomovinec, zato tudi ne pozna v svojem srcu nobene državne misli ali državljanске zavesti, Žid ne pozna morale, zato

je vseskozi korupten. V židovskih možganih so se rodile doslej še vse velike korupcijske, tihotapske, špijonažne in vse mogoče protidržavne ideje, ki so izrodki bolne židovske narave, ki v svojem sovraštvu do nacionalne misli ne pozna nobenih meja. Zato je bilo židovstvo med vsakim narodom od pan-tivske destruktiven element, ki je stal v neprestani in neizprosni borbi s konstruktivnimi nacionalnimi napori posameznih narodov. Kot takšno pa se je predvsem nevarno uveljavljalo židovstvo med narodi, ki nacionalno niso bili dovolj zreli in odporni. Čim kompaktnejše nastopa med kakim narodom židovstvo, tem žalostnejša je slika nacionalne zavednosti, tem nižja je kulturna stopnja onega naroda.

Sodeč po tem bi bila slika razmer, v katerih žive še vedno bratje Hrvati, vse prej kot razveseljiva. Ureditvi teh žalostnih razmer v strogo nacionalnem duhu naj bi posvetili hrvatski voditelji glayno skrb, in kadar bodo dosegli ta svoj cilj, naj šele govore o »dostojanstvu in suvereniteti hrvatskega naroda«! Vse dotlej pa so fraze o »suverenitetu« čisto navadni demagoški slagerji, ki vodijo ubogo hrvatsko ljudstvo v zmoto in nesrečo!

*Zvečer potrebno-
zjutraj pravilno:*

**zobna pasta
Chlorodont**

stadion. Dvomimo ali so bile na tej anketi podrobno iznešene potrebe in naloge ter praktična uporaba predlaganega stadiona, ker bi se v tem primeru vsaj vsi sportni klubi izrekli proti gradnji. Izgleda, da so takrat vse omamili lepi načrti in idealna lega stadiona, pozabili pa so vsi na uporabljanje in na stroške stadiona. Ako pomislimo malo na vlogo, ki jo imajo sportni stadioni pri nas — in to sta zaenkrat samo stadiona v Ljubljani in Zagrebu, ki sta bila do zadnjega časa ravno zaradi prilik, ki nimajo s sportom prav nič opravka, skoraj neuporabna za sportne svrhe in to v mestih, kjer je zanimanje javnosti znatno večje zaradi številčno večjih krajev — potem vprašamo poklicane, ali si lahko Celje s svojimi 20.000 prebivalci privoščiti luksuz gradnjo sportnega stadiona? Saj bi se lahko z mnogo manjšimi izdatki sportnim zahtevam in potrebam primerno uredila igrišča vseh celjskih klubov in zagotovila sedanjim začasnim najemnikom v stalno uporabo, da bi lahko brezskrbno delovala v smislu zadevnih telesnovzgojnih zakonov, katerih izvajanje je prepustila mestna občina celjskim telesnovzgojnim organizacijam in se s tem otresla velikih izdatkov. Ne z enim luksuznim stadionom, temveč s sedanjimi primerno urejenimi igrišči, katerih oskrbo zagotoviti je dolžnost mestne občine, bo mirno rešeno vprašanje sportnih naprav v Celju v splošno zadovoljstvo. Prihranjen bo tudi velik kapital, ki bi bil vložen v stadion in služil samo v uporabo posameznikov ob redkih prilikah in bil tujcem kot nova okrasitev mesta na razpolago za ogled... Ne prenažite se, temveč temeljito premislite, ali je potreben stadion Celju ali ne! Zdi se, da dela mestna občina tudi tu po sistemu, kakor je bila zgrajena lepa krožna cesta okoli cerkve sv. Jožefa, dočim so mestne ulice in prometnejše okoliške ceste v blatu in prahu.

O potrebi gradnje kopališča pa je bilo v »Novi Dobi« že večkrat govora. S sportnega stališča moramo zamisel tujskoprometnega in olepševalnega društva pozdraviti z željo, da bi tu res ne ostalo samo pri predlogu, temveč da bi prišlo tudi čimprej do izvedbe. Vprašanje zadevnih načrtov je že rešeno. Vprašanje financ pa lahko reši mestna občina predvsem zaradi tega, ker bo kapital, vložen za kopališče, v doglednem času povrnen, saj so se izplačala kopališča tudi v drugih krajih, ki so že zdavnaj uvideli potrebo kopališča s tujskoprometnega in sportnega stališča.

Sestava telesnovzgojnega odseka pri mestni občini nam ne daje nad v objektivno in nepristransko delovanje v smislu sportnega stališča, končno sodbo bomo pa izrekli, ko bomo opazovali njegovo delovanje.

H koncu bi si dovolili še pripombo, da naj se pri tako važnih odločevanjih telesnovzgojnega značaja vedno zasliši jo tudi res poklicani in ne samo nekateri posamezniki, ki jih vodijo do sličnih sklepov in odločevanj čisto vse drugačni in ne zgolj sportni nagibi. P. S.

Velika izbira velikonočnih razglednic v knjigarni in veletrgovini papirja Karl Goričar vdova, Celje, Kralja Petra cesta 7. Istotam tudi okusna velikonočna darila.

Celjski kulturni teden

Priprave za Celjski kulturni teden, ki bo od 1. do 8. maja, so v polnem teku in vse kaže, da bo ta prireditev zelo dostojno reprezentirala in izpričala plodove celjskega kulturnega udejstvovanja. Prometno ministrstvo je dovolilo obiskovalcem Celjskega kulturnega tedna polovično voznino za vso državo.

V nedeljo 1. maja dopoldne bo otvoritev likovne razstave v mali dvorani Celjskega doma in razstave celjskega slovenskega tiska od začetka do danes v dvorani Mestne hranilnice. V ponedeljek 2. maja zvečer bo vprizorila ljubljanska opera v celjskem gledališču Savinovo opero »Matija Gubec«. V sredo 4. maja bo v gledališču literarni večer, v petek 6. maja pa glasbeno-pevski večer.

Na likovni razstavi bodo sodelovali slikarji Fran Tratnik, Albert Sirk, Dore Klemenčič, Josip Grašar, Vera Fischer-Pristovškova, Cvetko Ščuka in Miro Modic ter kiparja Ivan Napotnik in Edvard Salezin. Na razstavi bosta tudi sodelovala akad. slikar Zoran Didek, profesor na gimnaziji v Krku, ki je Celjan ter je dovršil gimnazijo v Celju in preživi tukaj svoj prosti čas, in akad. slikar Ivan Mehle, ki je dolgo živel in delal v Ameriki, a se je pred meseci naselil v Celju in dela sedaj tukaj tudi za Ameriko. Clani žirije, ki bo ocenila

vsa za razstavo predložena dela, so gg. Janez Zorman, ravnatelj Narodne galerije v Ljubljani, akad. slikar Anton Gojmir Kos, profesor v Ljubljani, ki je najvidnejši član mlade generacije in je m. dr. dosegel nedavno s svojimi deli velik uspeh tudi v Rimu, ter umetnostni zgodovinar prof. dr. Franjo Sijanec v Celju.

Na literarnem večeru bodo sodelovali Vladimir Levstik, Anton Novačan, Ksaver Meško, Silvin Sardenko, Ruža L. Petelinova, Janko Kač, France Kozar, Ljuba Prenerjeva, Joško Jurač, Fran Roš, Jernej Stante in France Frece.

Na glasbeno-pevskem večeru bodo zastopani skladatelji Risto Savin, dr. Anton Schwab, Alojz Mihelčič, Karel Sancin, Ciril Pregelj, Avgust Cerer, dr. Franjo Delak in Slavko Mihelčič. Spored bodo izvajali: orkester Glasbene Maticice v Celju, Celjsko pevsko društvo, »Oljka«, »Celjski zvon« in Celjski oktet, solo točke bosta pela profesorica solopetja ga. Helena Lapajnetova in g. prof. Mirko Močan, samostojno klavirsko točko bo izvajal g. Slavko Mihelčič. Kot sklepno točko bodo izvajali veliki orkester ter združeni mešani, moški in ženski zbori s sopranskim solom skladbo ravnatelja Karla Sancina »Himna Celju«.

Učiteljsko zborovanje v Celju

Sresko društvo JUU v Celju je zborovalo 9. t. m. v Celju ob udeležbi nad 160 članov in članic. Predsednik je zlasti toplo pozdravil navzoče tovariše upokoјence, med njimi g. Lebarja. Navajal je, v koliko je novi finančni zakon upošteval nujne potrebe učiteljstva in šole. Pri razpravi o napredovanjih se je članstvo izjavilo za avtomatično napredovanje, za prehodno dobo pa naj bi se uzakonil pravilnik o rangni listi ter s tem omogočila rednejša napredovanja. Zlasti letos bo nujno, da učiteljstvo podpre narodno obrambno akcijo »Branibora«. Vse članstvo je prejelo anketno polo, da odgovori na vprašanja glede svojih želj in pogledov na dosedanje delo in smeri društva in JUU. Ta stvar bo imela dragocene efekte in bo na prihodnjem zborovanju podrobneje obravnavana. Na znanje se je sprejelo letno poročilo Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju, ki izkazuje za lansko leto 100-odstoten porast prometa in veliko aktivnost ob polni likvidnosti.

Učiteljstvo se je poklonilo spominu pokojne Franje Tavčarjeve.

O nedavni seji sekijske uprave in nadzorstva je referiral g. Hajnšek. O delu in ciljih odseka učiteljic je poročala gđc. Zupanova. O Učiteljski samopomoči tudi v zvezi z novim zakonom o zadrugah je izčrpno poročal g. Volavšek. Članstvo se je ponovno iz-

reklo proti novim obremenitvam in odtegljajem v U.S. G. Gerlanc je poročal o Samopomoči učiteljskih otrok. Na predlog g. Pogačnika se je zbor izrekel za nov način ocenjevanja učiteljstva z »zadovoljiv« in »nezadovoljiv«, kar naj bi predvideval tudi nov zakon o ljudskih šolah.

V društveno častno razsodišče so bili izvoljeni: predsedniki Jurko, Požar, Sevnikova, Vertačnik, Seručar, sodniki Schreinerjeva, Baša, nam. Pive in Binder, tajnik Kotnik, nam. Zorko.

Prof. dr. Rudolf Kolarič iz Ljubljane je predaval o novem slovenskem pravopisu. Podal je zgodovino razvoja slovenskega književnega jezika. V novem pravopisu je etimološko načelo omejeno, njegovo glavno načelo je nenačelnost, fonetično načelo prihaja do večje uvaževanja. Potrebna je bila določitev enotne izreke. Sola naj vodi iz narečja v knjižni jezik. V živahni debati je predavatelj pojasnil vrsto pravopisnih zadev ter orisal tudi stanje problema monopolizacije šolskih knjig, ki ne more biti potrebna, niti koristna. Za svoja strokovnjska izvajanja je žel predavatelj mnogo pristržne hvaležnosti zborovalcev.

Sklenjeno je, da bo društvo zborovalo 2. maja v Celju ob času Celjskega kulturnega tedna, ko bosta odprti razstavi celjskega tiska in likovne umetnosti.

Delo Stavbne zadruge državnih uslužbencev v Celju

Stavbna zadruga drž. uslužbencev v Celju je imela pred kratkim redni občni zbor. Predsednik g. direktor Mravljak je po pozdravnih besedah sporočil pozdrave in želje Saveza za nadaljnje plodonosno in uspešno poslovanje zadruge ter se spomnil lani umrlih članov gg. dr. Bračiča, dr. Steguja, Turnška in Zupanove. Nadalje je omenil, da smo lani obhajali 100-letnico rojstva Mihaela Vošnjaka, očeta slovenskega posojilništva in zadrugištva.

Iz poročila upravnega odbora za 26. poslovno leto posnemamo, da ima zadruga 75 članov, da ovira njeno akcijo za pospeševanje gradnje novih in zdravih stanovanj še trajajoča denarna kriza ter da so bile v 26-letnem poslovanju zgrajene 3 zadrugne hiše skupno z 12 stanovanji in da je bila 29 članom omogočena zgraditev lastnih domov in sicer v zadnjih v zadnjih 10 letih 26 zadrugnikom. Zadruga se je v skromnem obsegu udeležila zadrugne razstave Nabavljalnih zadrug v Ljubljani ob koncu junija 1937. Glavno delo zadruge je bi-

lo posvečeno skrbnemu vzdrževanju imetja in naporom za pridobitev denarnih sredstev za nadaljnja gradbena posojila članom.

Celjska mestna hranilnica je proti jamstvu mestne občine dovolila v letih 1926. do 1930. Stavbni zadrugi za njene člane 2 milijona dinarjev gradbene kredita, ki se ga je poslužilo 23 članov v skupnem iznosu 1.757.271 din. Ob koncu leta 1937. je znašal ta dolg samo še 760.394.25 din. Zadruga je iz lastnih sredstev odnosno z najetjem posojila dovolila kredite in sicer 2 članoma za nabavo stavbišč, 4 pa za zidavo lastnih hiš. Ob koncu leta 1937. je znašal ta dolg 238.868.34 din. Vse terjatve so zastavno varno vknjižene.

Po bilanci je znašal lani čisti donos 3 zadrugnih hiš 14.076.86 din, donos iz denarnih naložb pa 11.850.35 din. Po odbitku režijskih stroškov je preostalo 20.501.51 din. Od tega je bilo odkazanih raznim zadrugnim skladom (rez. I. in II. stavbnemu, obnovnemu skladu, skladu za dubioza in članskemu pomož-

nemu skladu) 19.901.51 din, ter humanitarnim ustanovam v Celju in sicer Dijaški kuhinji, protituberkulozni ligi in krajevni zaščiti dece in mladine po 200 din, skupaj 600 din.

Občni zbor je polobilil upravni odbor, da se sme zadruga zadolžiti do 1 milijona dinarjev ter da odbor sam določa višino posameznih hranilnih vlog članstva za zbiranje svojedobno potrebnih gradbenih sredstev in višino zneska gradbenega posojila posameznim članom.

Odborniki, ki jim je bila funkcijska doba potekla, so bili ponovno izvoljeni, pri nadomestnih volitvah v nadzorni odbor pa je bil izvoljen g. Rihteršič in za namestnika g. Rajhman.

Ob zaključku občnega zbora se je zahvalil predsednik g. direktor Mravljak vsem odbornikom za sodelovanje, posebno še g. Cvahteju za razne koristne in plodonosne načrte in predloge, gg. Bogoviču in Čušu pa za zvesto in složno zadrugno delo. Predsedniku so izrazili zborovalci po g. Vidicu globoko hvaležnost za njegovo dolgoletno odlično in uspešno vodstvo zadruge.

Politični pregled

× **Skoraj soglasen »da« v Veliki Nemčiji.** Za združitev Avstrije z Nemčijo se je v nedeljo izrekel ves nemški narod. Udeležba volilcev je bila skoraj stoodstotna. Uradni rezultati so sledeči: Celotna Nemčija: volilcev 49.546.950 = 100%, glasovalo 49.326.751 = 99.55%, z »da« 48.799.269 = 99.08%, z »ne« 452.180 = 0.91%, neveljavnih 75.342 = 0.01%. Avstrija: volilcev 4.352.088 = 100%, glasovalo 4.339.155 = 99.92%, z »da« 4.322.266 = 99.75%, z »ne« 11.193 = 0.20%, neveljavnih 5.696 = 0.05%. V nedeljo je bilo obenem tudi glasovanje za odobritev kandidatne liste za novi nemški državni zbor, ki ima sedaj 813 poslancev, ker odpade na vsakeh 60.000 oddanih glasov en poslanec. Volilnih upravičencev je bilo 49.493.028, oddanih glasov 49.279.104 (99.75%), veljavnih glasov pa 49.203.757. Za kandidatno listo je glasovalo 48.751.587 volilcev (99.08%).

Kino Union

Celje

predvaja:

16. aprila film v naravnih barvah **TORNADO** Prekrasni posnetki iz Kalifornije
17., 18., 19. in 20. aprila najsijajnejšo in najuspešnejšo komedijo Ufa produkcije po gledališkem komadu »Der Holledauer Schimmelkrieg« Heli Finkenzeller
Ogoljufani prepirljivi
Rihard Häussler
Na Veliko noč in velikonočni ponedeljek matinee ob 10 in 14.

× **»Zvestoba za zvestobo!«** V sredo 13. t. m. je poteklo 20 let, odkar so se sestali v Pragi zastopniki češkoslovaškega in jugoslovenskega naroda ter prisegli, da bodo vztrajali do popolne zmage, do popolne osvoboditve obeh narodov. Takrat sta si oba bratska slovenska naroda svečano obljubila »Zvestobo za zvestobo!« To je bilo 13. aprila leta 1918. v Pragi.

× **Slovenska slika.** Na peronu glavnega, sedaj razširjenega kolodvora naše slovenske prestolnice čakam na prihod vlaka od severa. Spet velika zamuda, pregled na meji je natančen in strog. Pa stopim pred kiosk, da kupim časopise. Čitam naslove časopisov, revij, ilustriranih žurnalov, gledam in občudujem bogato in pestro zalogo. »Ein Volk, ein Reich, ein Führer« kar v dveh izvodih z mogočnimi slikami, »Fliegende Blätter«, »Die Brennessel«, »Die Sirene«, »La Domenica del Corriere«, »Illustrierter Beobachter«, »Schweizer Illustrierte Zeitung«, »Dame«, »Elegante Welt«, »Magazin«, »Wiener Magazin«, »Koralle«, »Die neue Linie« in še tako naprej do neskončnosti. Vmes pa skromno nekje naš Badjura, »Koprive« in češki »Ozveny«. Kje sem? Na glavnem kolodvoru v Ljubljani aprila 1938. Kako vendar izgledajo slični kioski na Zidanem mostu, na Jesenicah, v Celju in v našem obmejnem Mariboru? Gotovo ne bodo smeli zaostajati za belim Ljubljano. Razmišljam o našem ogromnem napredku v zadnjih 20 letih. Kako smo mi veliki Slovenci neusmiljeno vihteli bič nad »izkoreninjenci in celotniki« vsa zadnja leta, kako smo skrbno preganjali vsako besedo, ki je bila le malo podobna srbohrvatskemu izražanju, da ne bi kdo doma in v svetu mislil, da smo Slovenci, Hrvati in

KINO METROPOL CELJE

KPD predvaja 16., 17., 18., 19. in 20. 4. film

Klic Matterhorna

Film je posnet po znanem romanu Luisa Trenkerja »KAMPF UMS MATTERHORN« in prikazuje borbo za prvi vzpon na Matterhorn. Glavni igralec Luis Trenker.

Na Veliko noč in velikonočni ponedeljek matinee ob 10.15 in 14.: **Korajžni ženini**

Srbi narod ene krvi in enega jezika! Ves svet gleda z občudovanjem na veliko delo zedinjenja nemškega naroda, mi pa v malem napenjamo vse sile, kako bi razedinjevali ono, kar je povezano po krvi in jeziku in kar je s potoki krvi zapisano v naši zgodovini.

× **Sredozemski pakt** med Anglijo in Italijo bo podpisan na veliko soboto. Nanaša se na Arabijo, Sueški prekop, Sredozemsko morje in Spanijo. Po sklenitvi tega važnega sporazuma nameravata Anglija in Francija še bolj poglobiti medsebojno sodelovanje ter se pripraviti na pogajanja z Nemčijo.

× **Nova francoska vlada.** Po padcu Blumove vlade, ki jo je strmoglavil francoski senat, je sestavil vlado socialist Edvard Daladier. Nova vlada se ne opira več samo na ljudsko fronto, temveč ima zaslombo tudi pri nekaterih desničarskih strankah. Nova vlada, ki so jo v Franciji prijazno sprejeli, je dobila v parlamentu zaupnico s 576 proti 5 glasovom. Obe zbornici sta z ogromno večino glasov dali Daladierovi vladi zahtevana finančna pooblastila.

× **Francove čete** prodirajo proti luki Vinaroz in so od Sredozemskega morja oddaljene le še 17 km.

Domače vesti

— **Štirimilijardno notranje posojilo.** Vlada je v četrtek sprejela uredbo o emisiji državnega posojila štirih milijard dinarjev za izvedbo velikih javnih del, ki bo porabljeno takole: do 1.500 milijonov dinarjev za gradnjo novih železniških prog, do 1.500 milijonov za potrebe narodne obrambe, do 500 milijonov za gradnjo glavnih državnih cest, do 250 milijonov za gradnjo javnih

zgradb in do 250 milijonov za melioracijska dela, od tega 5% za izvajanje higienske asanacijskih del.

— **Franja Tavčarjeva** †. Dne 8. t. m. zvečer, točno dva meseca po svoji 70-letnici, je umrla v Ljubljani ga. Franja Tavčarjeva, vdova po velikem naprednem politiku in pisatelju dr. Ivanu Tavčarju, častna dvorna dama Nj. Vel. kraljice Marije, častna meščanka ljubljanska, predsednica Splošnega ženskega društva, društva kneginje Zorke, Kola jugosl. sester in ženskega odseka banovinskega odbora Rdečega križa ter graščakinja na Visokem. Pokojna je bila vzor nacionalne slovenske žene, ki si je z neumornim in nesebičnim nacionalnim, kulturnim in humanitarnim udejstvovanjem pridobila neveljavih zaslug za naš narod. Gospo Franjo Tavčarjevo so položili v nedeljo ob ogromni udeležbi predstavnikov in naroda na Visokem k zadnjemu počitku ob strani njenega ljubljenelega sooproga. Veliki slovenski in jugoslovenski ženi bo ohranjeno častno mesto v zgodovini našega naroda.

— **Smrt bivšega narodnega poslanca.** V Odrancih pri Beltincih v Prekmurju je umrl v torek zjutraj po daljšem bolehanju, star šele nekaj nad 40 let, posestnik in bivši narodni poslanec Anton Hajdinjak. Pokojni je bil prvoborilec napredne in nacionalne misli v Prekmurju. Zaradi svoje marljivosti, značajnosti in dobrotljivosti je bil med prebivalstvom splošno spoštovan in priljubljen. Zaslužnemu možu bodi ohranjen časten spomin!

Profi zaprtja

Oglaš. reg. S. br. 3/36 dne 19. II. 1936.

— **Aprilske nevolje.** Mraz in slana sta v mnogih naših krajih zadnje dni povzročila po vinogradih in sadovnjakih kmetovalcem občutno škodo. Mraz je uničil v bujnem cvetju češnje, marelice, breskve in deloma že tudi slive in zgodnje hruške. V raznih legah pa so močno trpeli tudi že vinogradi, saj je bilo letos vsled izredno toplih in solnčnih dni v drugi polovici marca že vse v mnogo obetajočem razcvetu. V južni Srbiji pa je april prinesel visok sneg, ki je ponekod zapadel meter visoko in pokončal vso pomladansko rast. Na Jadranu je petdnevna strahovita burja povzročila plovitbam velike škode, na kopnem ob obalah pa uničila velik del letošnje letine.

— **Velika noč v Savinjskih planinah.** Mnogo smučarjev odhaja o praznikih na pomladansko smuko. Posebno mikavni točki sta Korošica in Okrešlj. Smučarje popelje tudi poseben izletniški avtobus, ki odhaja v soboto zvečer iz Celja in se vrne v ponedeljek zvečer. Snežne razmere v planinah so zelo ugodne. Na Korošici je okrog 2 m snega, ravno tako na Okrešlju. Kocbekov dom je oskrbovan že ves april in ima mnogo domačih in tujih gostov. Že od 2. aprila biva v Domu nemška smučarska skupina, 22 smučark in 5 smučarjev iz Hamburga. Ta skupina zapusti Korošico na veliko nedeljo in se vrne v svojo domovino. Včeraj so odprli Frischaufov dom na Okrešlju. Oskrbovan ostane čez praznike in tako dolgo, dokler bo kaj gostov. V Logarsko dolino je že dihnila pomlad, kmalu bo vsa v svežem zelenju. Na Okrešlju pa še vedno domuje pravo zimsko nastrojeno, ki smučarjem nudi pravi in edinstveni zimski užitek.

— **Umrla je v ponedeljek zjutraj v Ljubljani v 45. letu starosti ga.** Neti Jelenova, soproga sanitetnega narednika vodnika v p. g. Romana Jelena in mati ge. Brune Volkarjeve, uradnice v podružnici »Jutra« v Celju. Pokojna je bila izredno skrbna žena in mati ter je imela tudi v Celju mnogo znancev. Iz let, ko je bivala njena rodina v Celju. Blagi gospe bodi ohranjen lep spomin, svojem naše iskreno sožalje!

— **Tujskoprometna in turistična revija »Jugoslovanski biseri«**, ki izhaja v Mariboru, je s številko, ki je izšla baš za cvetno nedeljo, zaključila svoj prvi letnik. Slikovita, pestra po krasnih ilustracijah in po vsebini, polna solna in miline, kakor pomladanski dnevi ob Dravi, Muri in Savinji, je tudi ta številka priljubljene mariborske revije. Domača kopališča in zdravilišča Rogaška Slatina, Dobrna, Laško, Rimske toplice pa tudi Krapinske, Stubičke in Medijske toplice se nam predstavljajo v zanimivih, stvarno pisanih člankih in lepih, umetniških slikah. Naslovna slika revije z Zdraviliškim domom v Rogaški Slatini bi delala čast tudi Parizu ali Rimu. Laško je v tej številki s posebno pozornostjo prikazano. Po uvodnem članku »Gostinstvo temelj našega tujskega prometa« slede kar trije članki o Laškem; med njimi bo gostinske obrate, konzumente piva in delničarje »Gostilničarske pivovarne v Laškem« posebno zanimal informativni članek o postanku tega podjetja, opremljen z učinkovito sliko vseh pivovarniških zgradb, in pa nemško pisan članek o postanku kopališča in zdravilišča v Laškem. Članek »Ob Muri« nas pelje na nemško mejo pri Gornji Radgoni in na obmurske livade, ki sredi njih vre na dan slovita Petanjska slatina, nemška članka »Auf dem Schlossberg von Ljubljana« in »Kranjska gora der vornehmste Wintersportplatz Jugoslawiens« pa v porečje bistre Save. Mariborska pokrajina je uveljavljena s francoskim člankom »Maribor, comme lieu de tourisme« ter s slovenskimi članki o Mestni hranilnici v Mariboru, o tvornici za dušik v Rušah, o nedavni posrečeni kuharski razstavi v Mariboru, o »Vzgledu trgovskim naraščajnikom« in o sloviti elektrarni v Fali. Enajst podeželskih tujskoprometnih krajev, jedrnat označenih (Ljubno, Ruše, Sv. Lovrenc na Pohorju, Ziri, Ribnica na Poh., Slovenjgradec, Kranj, Skofja Loka, Ormož, Kranjska gora, Gornji grad) zaključuje bogato pomladansko številko ugledne mariborske revije. Kakor je v interesu napredka našega tujskega prometa in tudi našega domoznanstva iskreno želeli, da se ta revija razširi in

uveljavi čim bolj, tako bodo po tej velikonočni številki še s prav posebnim zanimanjem in zadovoljstvom segli naši gostinski obrati. »Jugoslovanski biseri« izhajajo šestkrat na leto. Revijo ureja prof. dr. F. Mišič. Zaključni prvi letnik obsega nad 200 strani velikega formata, okoli 90 člankov in nad 150 slik.

— **Vse radijske postaje bodo imele za Veliko noč res odlične sporede, najboljši vodnik po radijskem svetu pa vam bo tedenska revija za radio, gledališče in film »Naš val«, ki ga še danes zahtevajte na ogled. V vsaki številki boste našli obilo zanimivega branjaja: napet roman, zabavno novelo, izprehod po filmskem in radijskem svetu, modno rubriko, nagradni tečaj in še marsikaj drugega. Posebno lepa in obsežna je velikonočna številka. Zato ne odlašajte in naročite še danes »Naš val«, Ljubljana, Knafljeva ul. 5.**

Celje in okolica

c **Nujne zadeve, ki so ostale nerešene.** Kakor znano, se že del časa vodi akcija za gradnjo justične palače, uvedbo avtomatske telefonske centrale in ponovno ustanovitev carinarnice v Celju. Kakor smo po številnih izkušnjah slutili, so ostala ta vprašanja tudi letos nerešena. Za justično palačo in avtomatsko telefonsko centralo v Celju v novem državnem proračunu ni kreditov. Pravijo, da bodo odobrili kredit za gradnjo justične palače iz bodočega milijardnega posojila za javna dela, vlada pa bi naj dala poštenemu ministrstvu poseben kredit za ustanovitev avtomatskih telefonskih central v Celju in nekaterih drugih mestih. Prav tako dvomljiva je tudi ponovna ustanovitev carinarnice v Celju, ker namerava država polagoma ukiniti sedanje carinarnice v notranjosti države in namesto njih najbrž ne bo ustanavljala novih. Tako bo treba zopet ponižno čakati na rešitev teh važnih zadev Celja kot močnega in pomembnega gospodarskega in tujskoprometnega središča.

c **Čudno postopanje SUZOR-ja.** Kakor znano, je OUZD sklenil zgraditi v Celju poslopje za svojo pisarno in ambulatorij, ker sedanji prostori ekspoziture OUZD v Vodnikovi ulici že dolgo ne ustrezajo zahtevam sodobne higijene in navalu bolnikov. Mestna občina je dala za gradnjo novega poslopja brezplačno na razpolago stavbišče poleg novega Delavskega doma za gledališčem na Vrazovem trgu. Po daljšem zavlačevanju se je OUZD končno odločil, da bo začel graditi letos v maju. Povsem nepričakovano pa je sedaj SUZOR v Zagrebu izjavil, da ne reflektira na zemljišče, ki ga je dala občina brezplačno na razpolago, in sklenil, da se gradnja poslopja OUZD v Celju opusti. Ta sklep SUZOR-ja je izzval med celjskim prebivalstvom in med številnimi članic zavarovanci veliko ogorčenje, zlasti ker je SUZOR tudi izjavil, da so sedanji — v resnici škandalozni — prostori OUZD v Celju primerni! Mestni svet je sedaj sklenil, da ne bo prodal stavbišča poleg Delavskega doma, marveč da bo na njem zgradil občinsko poslopje in zemljišče delno uporabil tudi za preureditev in razširitev Mestnega gledališča. Vsi delavski in nameščenski zastopniki v Celju so podpisali resolucijo, v kateri protestirajo proti sklepu SUZOR-ja. V resoluciji navajajo, da sega območje celjske ekspoziture OUZD od Solčave do Celja in ima v sezoni 16.000 do 17.000 zavarovanih članov z najmanj tolikim številom svojcev. Nad 10.000 članov in svojcev je navezanih na ambulatorij OUZD v Celju, ki pa nima modernih zdravstvenih naprav in aparatov, kakor jih imata Ljubljana in Maribor. Zato se morajo mnogi člani, ki imajo do Celja 70 do 80 km, voziti še v Ljubljano ali Maribor zaradi zdravljenja, kar povzroča OUZD velike stroške. Teh stroškov bi ne bilo, če bi dobilo Celje moderen ambulatorij, do katerega ima obširno območje ekspoziture in izredno veliko število članstva vso pravico.

c **Proračun mestne občine za l. 1938-39** je finančno ministrstvo potrdilo v celoti.

c **Nova cesta na mestno pokopališče.** Mestna občina bo zgradila cesto od Almoslechnerjevega posestva med hribom sv. Jožefa in Starim gradom do mestne-

ga pokopališča. Sedaj prelagajo tudi traso ceste na grad mimo Almoslechnerjevega posestva.

c **Odklonjena prošnja Sokola.** Sokolsko društvo Celje-matica je uredilo centralno kurjavo v garderobi v mestni telovadnici. Stroški so znašali 11.885.40 din. Mestni svet je na predzadnji seji sklenil, da bo povrnil Sokolu 8.587.80 din. Sokolsko društvo Celje-matica je nato prosilo mestno občino, da bi mu povrnila celotno vsoto, mestni svet pa je to prošnjo na zadnji seji zavrnil.



c **Planinski dom pod Tovstom.** Po sklepu prejšnjega mestnega sveta so začeli graditi v bližini Celjske koče nujno potreben planinski dom in ga dogradili v surovem stanju. Sedanji občinski svet pa ni upošteval velikega tujskoprometnega pomena novega planinskega doma na tej lepi in važni postojanki ter je sklenil prodati stavbo Higienemu domu v Ljubljani. Prodaja še do danes ni izvršena, ker je finančno ministrstvo doslej ni odobrilo. Mestni svet je določil Higienemu zavodu kot rok za nakup stavbe 15. maj t. l. Po tem roku bo turistični odbor sam sklepal o nadaljnji usodi novega planinskega doma. Upamo, da bo stavba končno vendarle izročena svojemu pravemu namenu. Savinjska podružnica SPD je prosila mestno občino, da bi opremila eno sobo v bodočem planinskem domu na Goltehi. Mestni svet pa je prošnjo zavrnil.

c **V Friderikovem stolpu na Starem gradu** bo dala občina zgraditi betonske stopnice. Proračun znaša 14.369 din.

c **Pocenitev električnega toka za industrijo.** Mestna elektrarna je znižala s 1. t. m. vsem industrijskim obratom v Celju ceno toka za razsvetljavo tovarniških prostorov ob mesečni porabi do 500 kw ur na 3 din in ob mesečni porabi nad 500 kw ur na 1.50 din za kilovatno uro.

c **Obvezna telesna vzgoja.** Mestni svet je pred nekaj meseci sklenil, da se v Celju ne uvede z zakonom predvidena obvezna telesna vzgoja. Ker je banska uprava zahtevala revizijo tega sklepa, je mestni svet sklenil uvesti obvezno telesno vzgojo in izvolil v zadevni odsek člane mestnega sveta prof. Bitenca, Preloga, Roša in dr. Voršiča ter mestnega zdravstvenega referenta dr. Podpečana in mestnega vojaškega referenta Razlaga.

c **Regulacija Prešernove ulice.** Veletrgovec g. R. Stermecki bo dal podreti svoj Trgovski dom na oglu Kralja Petra ceste in Prešernove ulice in bo tam zgradil moderno trgovsko poslopje. Dela so se že pričela. Ob tej priliki je določil mestni svet kot regulacijsko črto na južni strani Prešernove ulice črto od hiše g. Werena naravnost do hiše g. Hönigmannna. Novo poslopje g. Stermeckega bo pomaknjeno pri trgovini g. Strupija 60 cm za sedanjo stavbo črto na oglu Kralja Petra ceste in Prešernove ulice pa bo pomaknjeno nekoliko v ulico, tako da bo Prešernova ulica tukaj široka 10 m.

c **Mestni fizikat** bo dobil mikroskop in svetilko za obsevanje z ultravioletnimi žarki. Proračun znaša 11.000 din.

c **Nova ureditev dimnikarskih okolišev.** Mestni svet je na seji 8. t. m. sklenil, da se razdeli Celje neodvisno od ostalih teritorijev na štiri samostojne dimnikarske ometalne okoliše.

c **Prospekte mesta Celja ter Gornje Savinjske** in Logarske doline bo izdala mestna občina celjska. V ta namen je mestni svet odobril 18.000 din.

c **Nova gostilniška koncesija.** Mestni svet se je izjavil za krajevno potrebo za gostilniško koncesijo Uršule Cilenškove pri strelišču v Zagradu, zanimal

KINO DOM CELJE

Od 16. do 18. t. m.: »Skandal«
17. in 18. t. m. matineja: »Dih smrti«
Od 19. do 20. t. m.: »Sibirske noči«
Od 21. do 23. t. m.: »Let v nevihti«

pa je krajevno potrebo za gostilniško koncesijo Antonije Skočirjeve v Zavadni.

c **Poštna dostava.** Mestno poglavarstvo v Celju bo interveniralo pri poštni upravi, da bi zopet uvedla dvakratno poštno dostavo na dan vsaj v območju predstojništva mestne policije v Celju.

c **Program turistične petletke,** ki ga je sestavilo Olepševalno in tujskoprometno društvo v Celju po svojem predsedniku magistratnem direktorju g. Ivu Šubicu in ki smo ga objavili v »Novi Dobi« z dne 18. februarja, je mestni svet usvojil v celoti.

c **Onesnaževanje Savinje.** Zaradi katastrofalnega onesnaževanja Savinje po nekaterih industrijskih podjetjih v celjskem in slovenjgraškem srezu, ki se v zadnjem času zopet pojavlja, je mestno poglavarstvo prosilo bansko upravo, da bi s takojšnjimi energičnimi odredbami po sreskih načelstvih v Celju in Slovenjgradu končno javno uredila to za Celje tako važno zadevo.

c **Izločevanje dima, saj in plinov** iz nekaterih tovarniških objektov ogroža v nekaterih predelih Celja in okolice rastlinstvo ter vpliva kvarno na zdravje prebivalstva in tudi na razvoj tujskega prometa. Na zadnji seji mestnega sveta je predlagal m. s. Roš, da bi občina ukrenila vse potrebno, da se ti nedostatki odpravijo.

c **Velikonočne procesije.** Na veliko soboto ob 16. bo procesija pri kapucinski in ob 17.30 pri opatijski cerkvi, na Veliko noč ob 5. zjutraj pa na novi cesti okoli cerkve sv. Jožefa.

c **Razpored bogoslužja v pravoslavni cerkvi sv. Save v Celju.** Na Vrbico-Lazarjevo soboto 16. t. m. ob 14. procesija iz cerkve. Po procesiji večernja. Blagoslovitev vrbice na cvetno nedeljo 17. t. m. Na pravoslavni veliki četrtek 21. t. m. ob 10. večernja z liturgijo, ob 18. bdenije s čitanjem pasijonskih evangelijev. Na veliki petek 22. t. m. ob 16. večernja z iznošenjem plašnice in poljubljanjem Kristusovega groba, nato jutrenje. Na veliko soboto 23. t. m. ob 10. večernja z liturgijo. Na veliko noč (Voskresenje) 24. t. m. ob 4. jutrenje, ob 10. liturgija, ob 18. bdenije. Na drugi dan Voskresenja 25. t. m. ob 10. liturgija.

c **Posebni vlaki za velikonočne praznike.** Generalna direkcija drž. železnice v Beogradu je pooblastila podrejene železniške direkcije, da zaradi velikega navala potnikov na vlake za čas velikonočnih praznikov uvedejo po potrebi posebne vlake za prevoz potnikov. Na postaji, od koder bo vozil za rednim vlakom še izredni vlak, bo to pravočasno objavljeno. Izredni vlaki bodo odhajali nekaj minut za rednimi. Pri nas so vlaki tudi sicer v smeri od Celja proti Ljubljani in v smeri Ljubljana—Celje ob sobotah in nedeljah tako prenapolnjeni, da mora velik del potnikov v 3. pa tudi v 2. razredu stati na hodnikih. Ako vstopiš v nedeljo zvečer v Celju v osebni vlak proti Ljubljani, moraš govoriti o posebnih sreči, ako dobiš v 2. ali 3. razredu sedež. Potujoče občinstvo, ki se v izdatni meri poslužuje znižanih nedeljskih kart, je skrajno nevoljno zaradi nevzdržnih razmer, ki v tem pogledu vladajo na progi Ljubljana—Celje in obratno ob sobotah in nedeljah. Ako so se uvedle nedeljske karte in se to pri ojačenem prometu tudi finančno rentira, potem vendar ni treba, da se ta prog, ki je tako silno preobremenjena, tako dosledno zanemarja in ne nudi potnikom niti najskromnejše udobnosti.

Ljubljanska operna klet tudi v Celju toči priznana vina z otoka Visa. Gostilno »Pri angelu«, Prešernova ul. 20, je prevzel g. Ložič. Za praznike na svidenje, da spoznate, kaj so pristna dalmatinska vina. Sledite v prihodnji številki inseratom!

c **Društveni javni nastop Sokolskega društva Celja-matrice** bo v nedeljo 22. maja ob 16. na Glaziji. Ostala društva naj blagovolijo upoštevati ta datum.

c Maribor in Celjski kulturni teden. V mariborskem »Večerniku« z dne 7. t. m. čitamo o CKT sledeče: Za Mariborom — Celje. Kakor smo v Mariboru lani z umetniškim tednom hoteli podčrtati kulturno-umetniška stremeljenja v našem mestu, tako jih nameravajo poudariti letos v Celju. Gotovo so v Celju v marsičem težje prilike ko v Mariboru: predvsem je manj prosvetnih ustanov, ki bi mogle pomagati, seveda je tudi manjši krog občinstva, ki bi tako delo podpiral. Vendar pa ima Celje eno prednost pred Mariborom: ohranilo je nepretrgano vez s kulturnimi naporiz predvojnega časa. Namen Celjskega kulturnega tedna pa je še v tem, da hoče podčrtati poleg kulturnega tudi nacionalni pomen Celja. Morda je to za Celje še nujnejše potrebno ko za Maribor, kajti nacionalni nasprotniki so v Celju neprimerno jačji ko v Mariboru, saj je znano, da so imeli v Celju še do nedavna svoj nacionalni časnik in lastno tiskarno, kjer so neprenehoma trdili, da je vsa kultura Spodnje Stajerske le uspeh nemškega dela. Celjski kulturni teden pa bo celo z razstavljenimi starimi tiskimi dokazal, da ima slovenska knjiga tudi v Celju prednost in po doslej neznani številnosti starejših tiskov gotovo tudi prevažno zaslugo za kulturno povzdigo okolice. In tako bo kulturno-nacionalni poudarek Celjskega kulturnega tedna prav važen mejnik za celjsko okolico in za vse Spodnje Stajersko. Iz tega pa izvira tudi dolžnost za naš Maribor. Z vsemi silami moramo te poskuse v Celju podpirati z navetji, s pripomočki, najbolj pa s številnim odzivom in podporo. Je pa tudi spored prireditvev tako pester in so prireditve po sodelujočih umetnikih na taki višini, da bo nesporno pravo zadovoljenje za vsakogar, če prispeva k uspehu celjskega kulturnega tedna svoj delež. In ničesar drugega, ko blagohotne pomoči, ne pričakuje Celje od Maribora.

c Delovanje »Branibora« v Celju. Društvo »Branibor« v Celju je imelo 8. t. m. zvečer v mali dvorani Narodnega doma občni zbor ob lepi udeležbi članstva. Predsednik g. dr. Bavdek je po pozdravnih besedah poročal o delovanju društva od njega ustanovitve v juniju 1935 dalje. Čeprav je splošna gospodarska kriza ovirala razmah mladega društva, je številno članov naraslo na 121. Društveno delo je bilo v glavnem osredotočeno na zbiranje članskih prispevkov. Predsednik je glede na velike zunanje politične dogodke zadnjega časa naglasil potrebo pozitivne delovanja vseh narodno obrambnih društev. Poročilo blagajnika g. direktorja Mravljaka izkazuje 4893,27 din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Društvo je poslalo osrednjemu odboru v Ljubljani 2.100 din, društveno premoženje pa znaša 2.938,75 din. Na predlog pregledovalca računov komisarja g. Reje je prejel odbor razrešnico, blagajniku g. direktorju Mravljaku pa je bila izrečena zahvala za požrtvovalno delo. Dosedanji agilni predsednik g. dr. Bavdek je zaradi preobremenjenosti odločil predsedniško funkcijo. Na predlog g. dr. Ernesta Kalana so bili v novi odbor soglasno izvoljeni sledeči gg.: predsednik dr. Kloar, podpredsednik prof. Kovačič, odborniki Bačič, dr. Bavdek, Jagodič in Roš ter gđč. Zupančičeva, namestniki dr. Milan Orožen, V. Prelog in Rakovšček. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. ravn. Černeč in Reja ter gđč. Sepejeva. Predsednik g. dr. Kloar je po izvolitvi orisal glavne smernice društvenega dela in poudaril potrebo čim tesnejšega sodelovanja vseh narodno obrambnih organizacij.

c Zapiranje trgovin na veliko soboto. Združene trgovcev za mesto Celje sporoča, da morajo biti po naredbi bana z dne 28. aprila 1937 trgovine z mesanim, specerijskim in kolonialnim blagom, trgovine z delikatesami in ostale trgovine z živili odprte na veliko soboto do 19., trgovine z manufakturnim, konfeksijskim, modnim in galanterijskim blagom ter železnino pa do 17.

c Lep uspeh mladinskih pevskih zborov. Državna realna gimnazija, drž. dekliška in deška meščanska šola ter meščanska šola sester v Celju so priredile v nedeljo popoldne v nabito polnem celjskem gledališču pevski koncert, ki je odlično uspel in pokazal bilanco po-

žrtvovalnega, smotrnega in vseskozi uspešnega dela učiteljev in učiteljic petja. Najprej je zbor drž. dekliške meščanske šole pod vodstvom gđč. Danice Grudnove izvajal tri triglasne zборе, izmed katerih je posebno ugajala Pregljeva toplo občutena »Mamica moja, odpusti mi«. Zbor sicer ni številčno močan, a poje precizno in z lepo dinamiko. Krepko disciplinirani in močni zbor drž. deške meščanske šole je pod vodstvom g. Josipa Segule zapel dva štiriglasna zbor in Jenkovo »Zdravico« za en glas in štiriglasni zbor s spremljevanjem klavirja. Slednjo skladbo je podal tako učinkovito, da jo je moral ponoviti. Zbor dekliške meščanske šole šolskih sester je pod vodstvom s. Ljubomire Zuljeve izvajal zelo eksaktno dva dvoglasna zbor in en triglasni zbor. Sledil je nastop zbora realne gimnazije pod vodstvom g. Antona Knapa skladno in efektno zapel Adamičovo »Kaj pa delajo ptički?« in Vodopivčovo »Vipavsko«. Nastopajoči in njih vodje so bili deležni prisrčnih aplavzov v priznanje pomembnega in uspešnega kulturnega udejstvovanja.

c Iz prometne službe. V 5. skupino sta napredovala bivši postajenačelnik v Celju, sedaj nameščen pri direkciji drž. železnice v Ljubljani g. Ivan Vranjek ter šef prometne službe v Celju g. Anton Medved.

c Iz politično upravne službe. Gosp. Uroš Zun, sreski podnačelnik v Celju, je imenovan za policijskega komisarja pri komisariatu železniške in obmejne policije na Rakeku. Za sreskega podnačelnika v Celju je imenovan g. Franc Hartman, politično upravni tajnik pri banski upravi v Ljubljani.

c Iz poštne službe. Poštna kontrolorka gđč. Marica Skoflečkova, upravnica pošte v Gornjem gradu, je na lastno prošnjo premeščena k pošti v Celju.

c Romanje na Oplenac. Za potovanje na Oplenac, ki ga organizira CMD, se je iz Celja prijavilo 20 udeležencev. Ker je tudi mnogo prijav iz Maribora, Ljutomerja in Ptuja, bodo vozili že od Maribora posebni vagoni, ki bodo na Zidanem mostu priključeni posebnemu vlaku iz Ljubljane za Mladenovac.

c Družba sv. Cirila in Metoda je za velikonočne praznike založila šest vrst prav lepih razglednic z narodnimi motivi. Te razglednice nam dostojno nadomeščajo razne tuje izdelke. V Celju prodajajo te razglednice vse trgovine s knjigami in papirjem in večina trafik. Razglednice ima v zalogi ženska podružnica CMD v Celju, kjer se dobi tudi Ciril-Metodov narodni kolek.

c Krstna predstava Mrakovega »Čajkovskega« v Celju. »Slovenska scena mladih« v Ljubljani bo priredila pod umetniškim vodstvom dramatika dr. Ivana Laha svoj prvi nastop v petek 22. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču v Celju in vpriporila kot krstno predstavo himnično dramo Ivana Mraka »Čajkovski«. Režira avtor Ivan Mrak, inscenacija je zamislila in izvedla Cita Potokarjeva. Celju se torej obeta redek gledališki dogodek. Predprodaja vstopnic v knjigarni Slomškove tiskovne zadruge.

c Na belo nedeljo 24. aprila ob 15. pojdemo vsi na tombolo nižjih poštних uslužbencev v Celju na Dečkov trg, kjer dobimo te-le glavne dobitke: kompletno spalnico (tv. O. Josek, Celje), zlato moško uro (veletrgovina A. Lečnik, Celje), radio aparat 3 cevni (A. Dobrotinšek, Celje), moško in žensko kolo z enoletno garancijo (veletrgovina D. Gams, Celje), nadalje 85 kg pšenične moke, 1 seženj bukovih drv, 1 voz premoga, 1 kožo najfinejšega boks usnja (veletrgovina A. Hofbauer, Celje), kompletno deško obleko s čevlji, mnogo najfinejše posode iz tovarne A. Westen, Celje, vrh tega pa še okrog 400 manjših lepih dobitkov. Vse to je že sedaj na ogled v izložbi tv. O. Josek na Glavnem trgu v Celju. Tombolske tablice po izredno nizki ceni 2 din komad se dobijo pri vseh pismonošah v Celju, v Laškem, v Zalcu, v Vojniku kakor tudi pri vseh bližnjih poštah v celjski okolici. Torej ne pozabite: Dne 24. aprila, to je na belo nedeljo, vsi na tombolo v Celje!

c Slovensko obrtno društvo v Celju bo imelo 46. redni letni občni zbor v

četrtak 21. t. m. ob 19. (v primeru nesplečnosti pa ob 20.) v mali dvorani Obrtnega doma. Člani so vabljeni, da se udeležijo občnega zbora zanesljivo in polnoštevilno.

c Sokolski lutkovni oder bo vpriporil na velikonočni ponedeljek 18. t. m. ob 10. in 14.30 v Sokolskem domu v Gaherju lutkovno igrice »Sneguljčica«. Mladina in odrasli, posetite prireditve v obilnem številu!

c Ponovitev »Oljkinega« koncerta. Moški zbor pevskega društva »Oljke« bo ponovil svoj koncert, ki je 3. t. m. zelo lepo uspel, v soboto 23. t. m. ob 20. v mali dvorani Celjskega doma. Na sporedu so narodne pesmi, ki so jih priredili E. Adamič, O. Dev, J. Gotovac, C. Pregelj in P. Krnjak. Zbor vodi pevovodja g. Ciril Pregelj. Udeležite se ponovitve koncerta v čim večjem številu!

c Celjsko pevsko društvo bo imelo v tednu po Veliki noči redne pevske vaje kakor običajno v torek za ženski, v sredo za moški in v petek za mešani zbor. Pridite točno! — Odbor.

c Akademija podmladka Jadranske straže drž. deške in dekliške meščanske šole v Celju bo, kakor smo že poročali, v nedeljo 15. maja ob 17. v Mestnem gledališču. Na sporedu so pevske in telovadne točke, igra enodejanka, govoreča knjiga in živa slika. Vsa društva se prosijo, da bi upoštevala ta datum.

c Z državnega tožilstva. Gosp. dr. Albin Juhart, namestnik državnega tožila v Celju, je premeščen k državnemu tožilstvu v Mariboru. Gosp. dr. Julij Felaher, namestnik državnega tožila v Ljubljani, pa je premeščen k državnemu tožilstvu v Celju.

c Iz vojaške službe. Polkovnik g. Iso Nečak, poveljnik 39. pp., je premeščen v Beograd. Za poveljnika 39. pp. je imenovan generalštabni polkovnik g. Mihajlovič v Ljubljani.

c Pomnite, da je najlepši dar za velikonočno pisanko tombolska tablica nižjih poštних uslužbencev, ki se dobi pri vseh pismonošah in drugih prodajalcih po 2 din za komad. Tombola bo na belo nedeljo 24. t. m. ob 15. v Celju na Dečkovem trgu pred Narodnim domom. Poskusite srečo na belo nedeljo, gotovo Vam ne bo žal. Pregovor sicer pravi, da je sreča opoteča, vendar moramo na tem mestu poudarjati, da je na tej tomboli sreča že v naprej zagotovljena. Samo korajža velja! Toraj sezite vsi korajžno po tombolskih tablicah, dokler jih je še kaj na razpolago. Na belo nedeljo pa ne pozabite ob 15. udeležiti se z vsemi svojimi domačimi, znanci in prijatelji te velike javne tombole v Celju pred Narodnim domom.

c Javna mestna knjižnica bo na veliko soboto in na velikonočno nedeljo zaprta.

c Potrebno pojasnilo. Iz vrst lastnikov psov v Celju smo prejeli več vprašanj, zakaj so morali ta mesec plačati za pse čuvaje davek v znesku 12,50, za ostale pse pa 125 din, dočim je bilo v občinskem razglasu navedeno, da znaša pasji davek za pse čuvaje 10 din in za ostale pse 100 din. Sporočamo, da je bilo letos treba plačati pasji davek za čas od 1. januarja do 31. marca t. l. in za proračunsko leto 1938-39, t. j. za čas od 1. aprila t. l. do 31. marca 1939. Dolej se je plačeval pasji davek za kolesarsko leto, z letošnjem letom pa se bo plačeval za proračunsko leto, ki se pričinja 1. aprila. Zato je bilo letos treba plačati tudi zaostali pasji davek za čas od 1. januarja do 31. marca.

c Važen sestanek članov Nabavljalne zadruge v Celju bo drevi ob osmih v zadrugi restavraciji. Razpravljali bomo o sestavitvi kandidatne liste delegatov in njih namestnikov, ki bodo zastopali naše članstvo na vseh občnih zborih pri centrali v Mariboru. — Sklicatelj: Josip Močan.

c Žetev smrti. V Zagradu je umrla v soboto 86-letna preužitkarica Marija Mlakarjeva. V celjski bolnici so umrli: v ponedeljek 24-letni Mihael Razgoršek, sin dinalarja s Kuretnega pri Laškem, v sredo 64-letni rudar Franc Hribar iz Turskega lesa pri Hrastniku in v petek 72-letni upokojeni železničar Alojz Vrešak iz Čreta. N. p. v. m.!

c Delovni trg. Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 777 brezposelnih (637 moških in 140 žensk) nasproti 942 (805 moškim in 137 žen-

skam) dne 31. marca. Delo dobi 26 posrednih delavcev pri regulaciji Savinje, 8 hlapcev, 3 poljski delavci, po 2 krojača in tesarja, 8 kmečkih dekel, 4 privatne kuharice, 3 služkinje ter po 1 pisarniška praktikantinja, hotelska kuharica, gostilniška kuharica, natakari-ca in kuhinjska služkinja - praktikan-tinja.

c Plačilo občinskih davščin. Mestno poglavarstvo v Celju opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so 1. t. m. zapadli v plačilo: 5-odstotni najem-ninski vinar in 2-odstotna kanalska naklada za proračunsko razdobje od 1. IV. 1938 do 30. VI. 1938, vodarina in števina za proračunsko razdobje od 31. XII. 1937 do 31. III. 1938 in prvi obrok davščine na vozila. Stranke se pozivajo, da plačajo zapadle obroke pri mestni blagajni celjski zanesljivo do 10. maja t. l. Po preteku tega roka se bodo zaračunale zakonite 6-odstotne zamudne obresti. Plačila, ki bodo po preteku 6 tednov od dneva kopolosti izostala, bodo izterjana z izvršbo.

c Ciril-Metodova podružnica v Celju je prejela iz domačega nabiralnika g. dr. Jura Hrašoveca 50 din. Iskrena hvala! Posnemajte!

c Zahvala. Cenjenim gospem, ki so tako požrtvovalno prodajale oljke in pirhe za zaščito dece in mladine v Celju, izreka odbor najtoplejšo zahvalo.

c Pojasnilo. V zadnji številki smo objavili podlistek »Pokrajinsko lice Laškega«. Na koncu podlistka je bil pomotoma naveden kot pisec Martin Omerza. Citatelji so po slogu in vsebini gotovo že sami spoznali, da je napisal omenjeni podlistek g. dr. Fr. Mišič, znani potopisec in navdušeni propagator lepote Savinjske doline ter poseben oboževalec Laškega.

c Nočno lekarniško službo ima od 16. do 22. t. m. lekarna »Pri orlu«.

c Gasilska četa Celje. Od 17. do 23. t. m. ima službo IV. vod, inspekcijo namestnik poveljnika g. A. Košir.

Gospodarstvo

— Naš izvoz in naše terjatve v tujih državah. V prvem tromesečju tega leta je bilo izvoženih samo iz Subotice in okoliša 220 vagonov pitanih svinj. Od tega je šlo v Avstrijo 153 vagonov, v Češkoslovaško 53 vagonov in v Nemčijo 14 vagonov. Nadalje je bilo izvoženih v Avstrijo 13 vagonov klavnih konj, 5 vagonov konj za vprego, 5 vagonov govedi in 21 vagonov zaklane perutnine. V Madžarsko je bilo izvoženih 22 vagonov klavnih konj, v Anglijo 6 vagonov jaje in 8 vagonov zaklane perutnine. Vse to je bilo izvoženo samo iz Subotice in okolice. Naše terjatve napram Nemčiji znašajo danes preko 200 milijonov dinarjev, napram Italiji v novem računu preko 110 milijonov dinarjev. Tuje države pač rade kupujejo, manj rade pa plačujejo. Tako mi z našim izvozom dajemo kot mala država velikim sosedom pravzaprav posojila in smo primorani, ako hočemo priti do kritja naših terjatev, nabavljati preko potreb industrijske izdelke v teh državah.

— Carine so vrgle državni blagajni nad 1 milijardo dinarjev. Po podatkih osrednje carinske blagajne je bilo v času od 1. aprila 1937. do 31. marca 1938 vplačanih na carinah 1.051.258.381 din. V primeri s prejšnjim letom pomeni to 211.000.000 din več, kar znači 25-odstotni povešek, ki ga je treba pripisati povečanemu uvozu in povečanim carinam. Povečanje carin znači naravno za prebivalstvo povišanje nakupnih cen.

— Centrala industrijskih korporacij je imela te dni v Beogradu pod predsedstvom g. Avgusta Praprotnika svoj redni občni zbor. Na zboru je bila odločno podčrtana potreba načrtne industrializacije in težnja gospodarskih krogov po ureditvi in konsolidaciji notranjih političnih prilik v državi v duhu pravičnosti in polne enakopravnosti vseh delov naroda in vseh krajev države.

— Cena pšenice pada. Prizad je v soboto znižal cene pšenice, ker ne more sedanjih odkupnih cen pridržati za nove žetev. Ob koncu julija bo Prizad na naših tržiščih še enkrat znižal cene pšenice. Pomladanska žetev pšenice v Ameriki je mnogo boljša od lanske ter bo presegala v donosu vse žetve zadnjih 6 let.

Vesele velikonočne praznike

želita vsem naročnikom, čitateljem, inserentom in sotrudnikom
uredništvo in uprava „Nove Dobe“

F.:

S a n j e

Tisto noč pred velikonočno nedeljo je imel stari Lapuh čudno lepe in pomembne sanje.

Kakor ponavadi ob teh toplih popoldnevih, sedi pred kočo in greje na solncu sedemdeseto leto svojega življenja, veseli božje gorkote. Iz vasi, ki leži niže med griči, prihaja petje in vriskanje, pomešano s poskočnimi glasovi harmonike. Posluša in ugiblje sam s seboj. Takrat pa šine po vzbočeni cesti črna, imenitna kočija in dvoje iskrih belcev obstoji pred ubogo kočo. Z voza stopi visok gosposki človek, mlad in lep. Stari Lapuh strmi in od veselja ne ve, kaj bi rekel. Andrej je to, ki se je vrnil k očetu, bogat in zdrav iz Amerike, iz te obljubljenega dežele. Spozna ga tudi on in mu stisne roko, nič se ga ne sramuje, kočarja in siromaka.

»Vrnil sem se in ostanem doma. Bogastva sem pripeljal s seboj čez morje, da bi ž njim lahko kupil vso vas. In kaj je z Leno?« vpraša resno in vendar tudi dobro in prijazno.

Zvesta je in nate je čakala. In hčerke še nisi videl. To bo veselje, Andrej! Da sem le doživel še ta dan...

V mlačni pomladni noči se je vzdramil iz teh sladkih, prijetnih sanj z nasmehom okrog usten. Traki srebrne mesečine so tiho lili v izbo in jutro je bilo še nekje daleč.

Sanje so bile samo, a lepe in žive kakor resnica sama. Andrej ne more več biti daleč, sam je prišel povedat to veselo vest. Tako misli in premišljuje o sinu in v mislih ga vidi še vsega takega, kakor se mu je prikazal v spanju, mlad in visok, s črnimi, košatimi brki.

Minilo je pet let, odkar je bil odšel v Ameriko, mesec dni pred rojstvom svoje Lenice. Dobro se mu je godilo tam in že čez pol leta je poslal denar domov. Potem pa ni bilo več glasu o njem. Obogatel je v tujih deželah, kjer kopljejo zlato rudo. Predobro je živel, da bi kdaj utegnil, misliti na dom. Zdaj pa si je prislužil že dovolj tistih težkih zlatih dolarjev, stozilo se mu je po domačih krajih in ljudeh in pisal je, da pride. Tudi Lena se razveselila tega pisanja, ki je prineslo zdravje njenemu življenju. Vsak večer v teh dneh pričakovanja je prihajala k staremu Lapuhu z drobnimi petletno Lenico. Sedeli so pred kočo in govorili o njem, Andreju in o svatbi. Te dni pride in bo podrl to zapuščeno, siromašno kočo in iz tistih zlatih dolarjev bo zrasla visoka bela hiša in se bo ponosno razgledovala po vasi in gričih daleč naokoli. In Lenica ne bo več brez očeta, Leni pa bo poplačana velika ljubezen, ki se ni zgrudila pod težo let in je vdano prenašala vsa trda očitavanja besed in pogledov.

Stari Lapuh premišljuje in se smehljati tiho in zadovoljno. Zadremlje in v sanje mu zvenijo ameriški dolarji, kakor zvončki ob povzdigovanju; priklicali bodo srečo Leni in Andreju in jima sezidali nov dom.

Spal je do jutra in vstal je lahek in spočit. Ze prejšnji večer si je bil pripravil praznično obleko. Potem je pogledal po koči in je videl, da je v dobrem redu, kakor se to spodobi za praznik in za sprejem sina edince iz Amerike. Poiskal je v miznici tisto pismo, nataknil očali in čital polglasno besedo za besedo. V petih vrstah je bilo zapisano z okornimi črkami:

»Ljubi oče! Prav lepo pozdravljam vas in vse znane in neznanje, da sem na poti domov in sem že preko morja. Do Velike noči se vidimo. — Andrej.«

Zadovoljno se mu je razpotegnil razoran obraz in pokimal je z osivelo gla-

vo. Iz oči mu je tlela sreča, molčeča in blažena, kakor da je zasijala iz davno odbegle mladosti.

Takrat je Lena potrkala na okno Lapuhove koče, praznično oblečena, v novi svetli obleki. Mala Lenica pa je stala na cesti, v beli jopici in belem krilu.

Starec je stopil iz koče in je glasno pozdravil. Dobro volje se je razgledal naokoli in je bil vesel Lene in lepega dneva. Tam gori na Tinjem je pritrkaval svetlo in srebrno. Velikonočno jutro je bilo sveže in čisto, kakor zdravje in pomlad sama. Rosa je blestela v mladem, živem zelenju, razpetem po tem nizkem gričevju, pogrnjenem čez travnike in njive v nižini. Lapuh je potegnil dim iz pipice kakor pametno misel in pravo besedo:

»Velika noč je, kakor jo je sam Bog ustvaril; da bi nam dal le še Andrejca skoro. To noč sem sanjal o njem in sanje so bile dobre in lepe.«

Vsi trije gredo po cesti, ki polagoma pada in se bliža vasi. Nad vasjo sloni širok grič in tam pritrkuje in vabi k

Dr. Fr. Korotanski:

O starih gradovih ob Gornji Savinji

Kakor mogoča, iz žive kamenine vilita trdnjava kljubesti in upornosti, nedostopna in nepremagljiva, se ozira vrh Ojstrice, ogrnjen s hermelinom bleščečega snega, preko nizkih pripognjenih glav in višav ponižnega predgorja v zeleno Gornjo Savinjsko dolino in preko temnih gozdov Menine planine in Dobrovlja na rjavosive zadnje ostanke Starega gradu gornjeceljskega. Okoli razvalin se tesno in krčevito vije bršljan, jih trdno drži in oklepa ter jih tako varuje pred nadaljnjim razpadanjem. Pa tudi smejoči se, veseli vinogradi vriskajo ob strmih pobočjih navzgor k visokemu zidovju, ki še stoji okoli ponosnega gradu Friderikovega, in nizdol k bistri Savinji in vojašnici kralja Petra, kjer so pred 501 letom slavili veliko slavo, ko so si grofje celjski priborili naslov državnih knezov. Od tedaj se je marsikatera poteza spremenila na licu in na zunanosti pokrajine ob Savinji, ne le tam, kjer gorski potok blizu Braslovč prvič zagleda dedni grad Zvončevih svobodnjakov in se pri Celju pod lepimi vinogradi Miklavškega hriba zopet poslavlja od knežjega in grofovskega gradu, temveč tudi ob njenem gornjem toku od Mozirja do Ljubnega, kjer predstavljajo tri lepo zaokrožene kotline, zelene, z gorami obdane, Mozirska, Rečička in Ljubenska, skupno z mikavno Zadrebško dolino Gornjo Savinjsko dolino v ožjem, pravem pomenu besede. Kjer so še pred 500 leti na dominantnih točkah stali ponosni gradovi, podobni smelim vojščakom in junakom, in so prijazne vinske gorice ob vznožju skalnatga Tera in ljubkih Golti obrobile in spremljale srebrobistre valove Savinje od Ljubnega do Mozirja, popotnik, ki danes tod potuje, zaman išče s svojim radovednim očesom mikavne slike starih gradov in vinogradov. Samo borne, kaj neznatne ostanke nekdanjega gradu za trgom Rečico še opaziš, pa tudi te le, ko so hrast, klen, javor, leska in gaber brez zelenega okrasja svojega listja in stoje goli okoli razvaljenega kamenja. Nekdanje vinske gorice obsenčajo gosti iglasti in listnati gozdovi in družbi z redkimi hmeljniki in samo v solnčnih

maši. Kmetje prihajajo obratih, prazničnih obrazov, žene in otroci svežih, rdečih lic in se mimogrede ozrejo na kočarja in neporočeno mater. Tuintam kdo prijazno pozdravi, ker je že čul, da se vrne Andrej s silnim bogastvom.

»Zamudil se je kje,« reče Lena, »in ni mogel priti. Tudi meni se je sanjalo o njem, a v jutru se nisem več domislila vsega. Zdaj se spominjam le še mestne kočije, ki se je v njej pripeljal k nam.«

»Tudi meni se je sanjalo o tisti kočiji, pritrđi živo stari Lapuh in še bolj se mu razvedri čelo. Živahno pripoveduje in Lena ga posluša otroško in veselo zamišljena. Bogata bo svatba in imenitna, kakor se to spodobi ženinu iz Amerike; še imenitnejša kakor žentev županovega sina, kjer je vriskala in plesala vsa vas od otrok pa do starcev, ki jih je vino premotilo. Že so v nižini, tik pred vasjo in molčijo v zlate misli zamaknjeni.

Tam na cesti pa stoji razcapan, zgodaj ostarelo človek in se ozira k ubogi kočji, ki čepi ponižna na griču. Okrene se z rumenim, bolnim obrazom in plašen stopi mimo. Na Veliko noč se je vrnil iz Amerike, iz obljubljenega dežele, ki mu je vzela mladost in življenje.

ljanskih škofov. Baš ta Rudenek, čigar ime se je ohranilo v hišnem imenu Renekar, je tisti grad ob Gornji Savinji, od katerega se je do danes ohranilo še največ razvalin pod sedanjim imenom »Lekšetov grad« in okoli katerega je sveža domišljija domačega ljudstva ovila marsikateri ljubeč pajčolan zanimivih pravljic in pripovedk.

V bližnji vasi St. Janž na Polju, podružnici častitljive župne cerkve sv. Kancijana na Rečici ob Savinji, ima neka stara hiša ime »Pri tlakarju«. Po ustnem izročilu so morali v tej hiši podložniki oddajati desetino, gornino, snopovino in druge davščine. Zakaj baš tu? Tik nad vasjo, na strmih, na treh straneh nedostopnem hribu, ki je obvladal in zapiral pot ob Savinji in Savinjo samo, so v gozdu v bližini zadnjih skromnih vinogradov neznatni, a zanimivi ostanki nekdanjega gradu, ki se imenuje po sedanjem lastniku zemljišča »Rakunovo gradišče«, do danes strokovno še ne preiskano. Se višje, pod skalnatim Terom naleti popotnik nad razgledno »Lipo« na zadnje sledi nekdanje gorske trdnjave Nagojnice, ki je bila med dvema skalnima vrhovoma postavljena na strm, prepaden stožec; pčile ostanke obsenčajo gozd, objasnjuje pa jih domača pravljica. Nagojničan je imel sovražnega brata doli v dolini na desnem bregu Savinje v Lešah, St. Janžu nasproti. Leški (dvorec stoji še dandanes) pošlje bratu na Nagojnici sodček, ki pa ni bil napolnjen z vinom, temveč s smodnikom; obenem gre sam k bratu na obisk. Smodnik se vname, sodček se razleti, poruši gradič, pokoplje pa tudi oba sovražna brata. Ko so ob koncu preteklega stoletja preiskali razvaline Nagojnice, so v sobi, kaki 4 m² veliki, našli na sedem okostnjakov, na dva sredi sobe v sedečem položaju, na pet pa v položaju, ki je pričal, da jih je smrt zalotila na begu.

»Gradišče« pomeni sicer navadno ostanke predstolovskih gradičev, gradov in utrd, ki so bile razdejane, pa so jih pozneje naši predniki često, zlasti v nevarnosti, porabljali kot zavetišče in pribežališče. Izravnani vrh hribčka s sedanjim frančiškanskim samostanom v Nazarjah se je nekoč imenoval tudi Gradišče; na prepadnem pomolu nekega strmega hriba za Mozirjem je v gozdu skrito Stručljevo »gradišče«, na poti iz Vrbovca (Marijinega grada) v Gornji grad ob Dreti se voziš ali hodiš skozi sotesko »Okno« tik pod Menino planino; strmi hribček, ki ga Okno loči od Menine planine, ima na svojem vrhu tudi Gradišče, kjer je bilo še v začetku 19. stoletja kamenje razpadle utrdbe. Rakunovo gradišče sicer ne kaže nobenih sledov okroglih nasipov in okopov, ki so značilni za znana gradišča, kakršna najdemo na Pohorju, pač pa neobdelano, iz savinjske struge prinešeno kamenje, prav tako kakor Stručljevo gradišče, in pa ostanke štirioglatega zidovja, ki se nanj na zapadni strani naslanja sedaj ravna gozdna parcela, ki se danes, nekdanjemu vrtu podobna, imenuje »Na njivici«.

Ko so še vsi ti gradovi, skupno z gradom in stolpom mozirskim, gledali na bistro Savinjo in na lepe vinograde ob njej, je pokrajinsko lice Gornje Savinjske doline imelo še prikupljivejšo sliko nego danes; gradovi so padli v prah, gozd prepleta nekdanje vinograde, le orjaška stavba Ojstrice stoji iz vekov v veke.



Iz naših krajev

Štore

Š Sokolsko gledališče bo v doglednem času ponovilo Dietrichovo opereto »Kakor stari — tako mladi«, ki je pri premieri in reprizi doživela tako sijajen uspeh. Z isto opereto bo najbrž gostovalo tudi v Narodnem domu v Celju.

Š Sentlovrenski oder je vprizoril v nedeljo 10. t. m. Golarjevo veseloigro »Dve nevesti«. Obisk ni bil zadovoljiv. Med odmori so zapeli fantje več lepih pesmi.

Š Zadnja slana je napravila pri nas mnogo škode. Zgodaj vzcvetelo drevje, kakor marelice in češnje, je slana po večini ugonobila.

Št. Jurij ob J. ž.

j Novi upravnik na banovinski kmetijski šoli g. Vodlan, ki je dosedaj služboval na posestvu Windischgrätz v Smartnem pri Litiji, je te dni nastopil službo.

j Pred 30 leti na pomlad so začeli graditi novo šolsko poslopje. Predsednik krajevnega šolskega odbora je bil takrat g. dr. Josip Povalej, poznejši finančni direktor v Ljubljani.

j Kmetijsko šolo so tudi pred 30 leti začeli graditi. Da so jo postavili ravno v St. Juriju, je imel mnogo zaslug dr. Gustav Ipavic.

j Na novi cesti proti Sv. Jakobu se bodo začela dela šele po Veliki noči. Cestni odbor ima za to cesto v svojem proračunu le 150.000 din. Nov voglajnski most pa letos menda še ne bo zgrajen, čeprav je že sedanji zdavnaj za zasluženi pokoj.

j Nov grob. Pretekli teden je umrla v Lokarju v starosti 70 let ga. Marija Mastnakova iz znane napredne hiše Zajčevih, kjer so se v predvojni dobi radi zbirali člani Cirilmetodove podružnice. Tudi sama je bila članica in odbornica ženske podružnice. Svoje otroke je vzgojila v strogo narodnem duhu. Slava njenemu spominu, svojcem naše iskreno sožalje!

j Vodna zadruga, ki ima namen regulirati Slom od Grobelnega do izliva v Voglajno, se snuje. Pripravljalni odbor se je že osnoval in lotil poslov za oživetje zadruga.

j Markacija na Rifnik, priljubljeno izletno točko nad St. Jurijem, delajo nekateri člani Slov. planinskega društva. Markacija je potrebna, ker vodi po Rifniku mnogo poti križem krašem in si tu izletnik ni nikoli na jasnem, katera pot je prava. Markacija bo izvedena do vrha mimo znane gostilne Jazbec tik pod vrhom.

j Sneg je v začetku tedna pobelil bližnje vrhove. Škode nam ni napravil, pač pa je sledeča slana pomorila nežno cvetje in mladice.

j Po šentjurskih pešpotih imamo v lepem vremenu kar na debelo prahu, ob najmanjšem dežju pa primerno količino blata. Šentjurčani se jezijo, tuji godrnjajo, a vse skupaj ne zaleže in ne pomaga nič, ker ni nikogar, ki bi se zavzel za trške poti v spodnjem trgu.

j V spomin iz službe odpuščenemu g. Lojzetu Hrovatu so njegovi prijatelji darovali krasno uro z napisom: »Iskre-nemu prijatelju v spomin! Na svidenje!«

Petrovče

p Delovanje pevskega društva »Savinje«. Pred kratkim si je občni zbor tukajšnjega pevskega društva »Savinje« izvolil nov odbor, ki mu načeljuje krojaški mojster in posestnik g. Vinko Aristovnik iz Arje vasi. Pevski zbor, ki šteje do 30 pevcev in pevk in ki ga vodi postrtovalni učitelj g. Srečko Pečar, je priredil že več uspešnih koncertov doma in nastopil poleg drugih pevskih zborov v St. Rupertu, na Gomilskem, v Gotovljah in drugod. Posebno učinkovito je bilo tekmovalje petih pevskih zborov lani na vrhu pri g. Teržanu. Omembe vreden je nastop domačih pevcev v korist socialne akcije za uboge šolarje. Prizadevanje g. pevovodje, da dviga s pesmijo srčno kulturo, je nad vse hvale vredno in zasluži vsestransko podporo dobro mislečih in pesmi ljubečih občanov.

p Godbeno društvo Liboje - Zabukovca je preteklo nedeljo dopoldne priredilo promenadni koncert pri občinski hiši. Ostri severni veter je kmalu razpršil godbe željne šetalce domov za peč, godce pa na tople čaj. Vidi se tudi, da na kmetih nismo vajeni v območju velikega tedna poslušati promenadnih koncertov, ker se držimo še starih ukoreninjenih običajev v postnem času.

p Tudi pevsko društvo »Savinjski Zvon« iz St. Petra v Sav. dol. v nedeljo ni imelo sreče s svojim vokalnim koncertom v Vodenikovi dvorani, kjer je zbor dvajsetih pevcev poslušalo komaj 14 oseb, četudi je zbor zaslužil boljši obisk. Moški zbor pod vodstvom agilnega pevovodje g. Ašiča je lepo izvajal narodne in umetne pesmi. Prepričani smo, da bo ob desetletnici Sokolskega društva v St. Petru zbor glasovno dobro izpilen in se bo tako uvrstil med dobre podeželske pevske zборе. Naperi prejšnjih pevovodij gg. Mohorčiča in Požarja niso bili zaman.

p Na tiho nedeljo dopoldne je komisija sreskega načelstva iz Celja pod vodstvom g. Bradača pred občino razdelila med tukajšnje kolesarje prometne knjižice in nove tablice. Priglasenih je bilo nad 600 kolesarjev, tako da je vsak četrti prebivalec občine Petrovče lastnik kolesa. Tudi rekord!

Žalec

ž Težka nesreča mladega kolesarja. V torek okrog 8. zjutraj se je peljal 17-letni vinedarjev sin Anton Vihernik od Sv. Jederti pri Gotovljah s kolesom po državni cesti proti Celju. Ze pri Zalcu se je oprijel z desnico za neki tovorni avtomobil, z levico pa je vodil kolo. Tako je brzel skupno s tovornim avtomobilom proti Celju. V Drešnji vasi pri Sribarjevi hiši je privozil nasproti osebni avtomobil nekega Celjana. Fant je zaslutil nesrečo in je spustil tovorni avtomobil, pri tem pa je krenil naravnost pred osebni avtomobil, ki je tresčil Vihernika v loku ob tla s tako silo, da mu je počila lobanja in je do bil tudi težke notranje poškodbe. Nesrečnega kolesarja so prepeljali v celjsko bolnico. Ta težka nezgoda naj bo v svarilo vsem kolesarjem, ki vozijo po naši razdrapani državni cesti, da je treba skrajne previdnosti.

Št. Peter v S. d.

št Ganglova drama »Sin« je doživela na sokolskem odru popoln uspeh. Sokolski igralci so se v polni meri zavedali svoje odgovorne naloge ter so vsi brez izjeme podali svoje vloge nadvse prepričevalno. Da je bil kontakt med igralci in občinstvom odličan od začetka do konca predstave, je pričala globoka tišina, ki je vladala med izvajanjem v dvorani. Igra je moralno uspela kar najbolje. Obisk je bil z ozirom na bližajoče se velikonočne praznike pri obeh predstavah dokaj zadovoljiv.

št Protiplanska razstava na tukajšnji železniški postaji je bila preteklo nedeljo prav dobro obiskana. Potujočo razstavo so si ogledali tudi učenci narodne šole iz St. Petra in St. Pavla. Razstavo je obiskalo nad 1500 oseb, kar je za podeželje vsekakor mnogo.

Polzela

po Požig. V soboto 9. t. m. zjutraj je začelo goret gospodarsko poslopje posestnika Sokla v Podvinu. Poslopje je pogorelo do tal. Preiskava je dognala, da sta ogenj podtaknila iz maščevanja dva mladoletna fanta iz Založ. Pred meseci je eden izmed fantov ukradel Soklu nekaj svinjine in denarja. Sokl je takrat takoj osumil omenjenega fanta, ki je svoje dejanje v resnici priznal. Fant se je hotel sedaj maščevati in je s tovarišem zažgal gospodarsko poslopje. Fanta sta sedaj v zaporih in imata priliko premišljevat o svoji nepremišljenosti.

Gornji grad

g Poštno direkcijo v Ljubljani prosimo, da vendar že enkrat uredi zadevo preselitve poštnega urada v drug, pri-

meren lokal. Lokal, v katerem je sedaj poštni urad, nikakor ne ustreza in je skrajno nehygieničen. Več interesentov se je na zadevni razpis prijavilo s ponudbami za oddajo lokala, zadeva pa še do danes ni rešena. Bliža se letovišarska sezona in zato je rešitev tega vprašanja nujno potrebna, da ne bodo tuji zopet kritizirali skrajno slabega lokala poštnega urada.

g Radijske naročnike opozarjamo, da se organizirajo in zberejo pavšalni znesek za uporabo električnega toka v opoldanskem odmoru od 12. do 14. Ta tok je sedaj ukinjen, ker so le nekateri radijski poslušalci plačali ta prispevek, dočim so drugi pri aparatu poslušali, a ničesar plačali. V interesu vseh radijskih naročnikov in tudi napredka našega kraja je, da se ta zadeva na lep način in sporazumno uredi.

g Sokolsko društvo je na cvetno nedeljo zvečer vprizorilo pod režijo br. Marjana Mikuša Molierovega »Namišljenega bolnika«. Naši diletanti so svoje vloge rešili dobro. Nekateri vloge so bile podane vprav odlično. Prosimo naše igralce, da bi se nam v prihodnji sezoni čimvečkrat pokazali na odru, da bo občinstvo zadovoljno in da bo vesel tudi društveni blagajnik.

g Gradbena podjetnost je pri nas v polnem razmahu. V kratkem bosta dograjeni moderna vila zdravnika dr. Janke Raka poleg narodne šole in nova stanovanjska hiša trgovca Zmavca. Gotilna na »Skarpi« doživlja prvo nadstropje, kjer bo večje število moderno urejenih tujskih sob na razpolago, ga. Terezija Tratnikova postavlja novo pekarijo in prezidava stopnišče hiše, pa tudi občina urejuje novo kupljeno hišo za urad in eno stanovanje. Upamo, da bo tudi poštni urad v kratkem v novih uradnih prostorih.

g Cestni odbor je pričel zopet z gradbenimi deli na ovinku »Na križu«, kjer zaposluje tudi nekaj domačih delavcev. Veliko bi bilo popravil in rekonstrukcij na cestah našega sreza, a žal ni dovolj sredstev na razpolago. Apeliramo na pristojne činitelje, predvsem na bansko upravo, da upoštevajo, da spada naš srez k tujskoprometnim srezom naše banovine in da je lani tujski promet padel gotovo tudi zaradi izredno slabih cest. Potrebujemo mnogo gramoza, da luknje na naših cestah vsaj malo zadelamo, da ne govorimo o nujno potrebni razširitvi banovinske ceste ter odpravi številnih in težavnih ovinkov in klanec. Skrajni čas je že, da se našemu srezu pomaga, da bo naše ubogo prebivalstvo z gostilničarji in trgovci vred imelo kaj zaslužka od tujcev.

g Pod Rogatecem in to pri znanem kmetu p. d. »Zgornjem Spehu« 1163 m visoko so pričele 2. aprila cveteti češnje česar ne pomnijo najstarejši ljudje. Upamo, da ne bodo pozeble, ker je postalo te dni tudi pri nas zelo mrzlo.

Slovenjgradec

s Lep sestanek mladine JNS v Mislinju. V nedeljo popoldne je bil v restavraciji Iršič v Mislinju sestanek tamkajšnje krajevne mladinske organizacije JNS, ki je bil zelo lep obisk. Sestanek je otvoril predsednik mislinjske krajevne organizacije g. Valentin Prevolnik in po kratkem pozdravnem govoru podal besedo tajniku sreske organizacije g. Bogdanu Pušenjaku. V nad eno uro trajajočem govoru je Pušenjak razložil zbranim zborovalcem smernice kmetskega gibanja in razvoj naše zunanje politike ter zaključil svoj govor s kratkim notranjepolitičnim pregledom. Izvajanja g. Pušenjaka so bila navdušeno sprejeta. Po kratki debati je predsednik g. Prevolnik zaključil lepo uspeši sestanek naše napredne mladine.

s Občni zbor šahovskega kluba. Za občni zbor slovenjgraškega šahovskega kluba je vladalo zelo veliko zanimanje. Članstvo se ga je udeležilo polnoštevilno. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. dr. Maks Pohar. V svojem poročilu je poudaril, da je bilo letošnje jubilejno leto v znamenju mnogih turnirjev, in izrazil upanje, da bo članstvo tudi letos ostalo zvesto klubskemu igri. Poročili tajnika in blagajnika sta bili po kratki debati sprejeti, nakar je poročal tehnični referent g. Hajtnik, da so bili v preteklem poslovnem letu odigrani trije klubski turnirji, dva nagradna brzoturnirja, dve simultanki in 4

medklubske tekme. Prvak kluba je g. Bogdan Pušenjak. Na predlog člana nadzornega odbora g. Debelaka je prejel odbor razrešnico. Pri volitvah je bila soglasno izvoljena kompromisna lista. Za predsednika je bil izvoljen dr. Pohar, za podpredsednika Kavsa, za tajnika Hernaus, za blagajnika Mušič, za tehničnega referenta Pušenjak, za gospodarja Lupinc, za odbornike Zupančič, Zitterschlager, Krek, Hajtnik in Jenko, za revizorja pa Debelak in Klinger. V priznanje velikih zaslug je bil dosedanji dolgoletni predsednik g. dr. Maks Pohar izvoljen za častnega člana. Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da bo klub letos priredil teoretični tečaj.

s Gradnja novega kopališča. Dela za gradnjo novega mestnega kopališča je mestna občina oddala za 361.000 din. Gradnja se bo pričela v prihodnjih dneh in bo kopališče odprto predvidoma že meseca junija. Sedaj, ko se je odločila mestna občina za gradnjo kopališča, je tudi potrebno, da izda prospekt, ker bo že kopališče samo gotovo zelo privlačilo tujce.

Laško

Novi občinski proračun

Laško, 15. aprila.

Pretekli teden je novi občinski odbor velike občine Laško, ali kakor se jo po domače imenuje Marija-Laško, prevzel upravo združenih občin. Novo starešinstvo je tudi že pripravilo in razgrnilo na vpogled občanom novi proračun za leto 1938-39, o katerem bo občinski odbor razpravljaj na seji v torek 19. t. m.

Pri površnem pregledu smo videli, da bo imel župan letno plačo 7.200 din in da ga bodo podpirali tajnik z letnimi 12.000 din, vojaški referent, blagajnik, zvanik in en policist. Imeli bomo še nočnega čuvaja in dva cestarja ter babico, ki bo imela letnih 3.600 din. Za cestarja bo nastavljen brat obč. odbornika Kolška, en služitelj je brat podžupana, tako da bo ostalo vse lepo v žlahti.

Iz drugih postavk posnemamo, da se sokolskim društvom ne da nobena podpora, pač pa Prosvetnemu društvu 1200 din in za telesno vzgojo 3.000 din. Silna bremena bodo morali nositi Laščani pri vzdrževanju ljudskih šol, ki jih bo morala naša občina vzdrževati ali vsaj podpirati celih sedem. Poglavje kmetijstvo in živinoreja ne izkazuje posebne prirastka in bi se novi gospodarji v tem poglavju že lahko pokazali nekoliko bolj kmete, nego so to storili. Ubožni sklad zahteva celih 59.200 din. Ako se prav spominjamo, se je prejšnji naš župan hvalil, koliko bo pridobil z novo občino — revežev. In res se kaže, da je držal besedo. Za brezposelne je določenih 5.000 din, za Jegličev akademski dom v Ljubljani 1.000 din.

Skupaj znašajo osebni izdatki 106.000 din, materialni izdatki 484.000 din ali celotna proračunska potrebaščina 590 tisoč din, ki se bo krila z 80% doklado na državne neposredne davke s predpisom 244.000 din; torej se bodo doklade zvišale za 100%, kakor smo to že v naprej napovedovali. Pa to je samo prvo leto, drugo leto bodo možakarji že bolj pokazali svoje rožičke. Zato se pa le veselite Laščani in bodite hvaležni našim klerikalcem, da so nam obesili marijagraško občino, pri čemer so jim pomagali tisti, ki so jim leta 1936. prodali našo občino.

1 Tehnična stran združitve občin. Občinsko poslovanje v združenih občinah se bo, kakor se čuje, koncentriralo v pisarnah dosedanje laške občine. Prostorji bodo jedva zadoščali. Posamezni odbori, kakor: gospodarsko-finančni, gradbeni, kmetijski, občinski cestni, vodovodni in socialni bodo konstituirani na seji 19. t. m. Na tej seji bo novi občinski odbor sklepal o predlogu novega proračuna in o pravilniku za njegovo izvrševanje. Določene bodo tudi uradne ure za uslužbence. Proračun je razgrnjen od 11. do 16. t. m. Zelo nas zanima, kake kapacitete bodo sestavljale posamezne odbore. Izbira menda ni velika.

1 Industrija in misijon. V proslavo 150-letnice obstoja fare pri Sv. Jederti nad Laškim je tamkajšnji župnik poklical celjske kapucine na enotedenski misi-

jon, ki je bil končan preteklo nedeljo. Ves misijon in vse dušebrižniško delo je poteklo na običajen način: hujskane proti naprednemu časopisju, ostri izpadi proti vernikom pravoslavne cerkve, glede katerih je eden pridigarjev povedal, da ni dovolj, če so se nekateri že spokorili, ker še vedno okužujejo okolico itd. Krono misijonu pa je dalo ravnateljstvo TPD Laško-Hudajama, ki je v svojih obratih oklicalo in opozorilo delavce na ta misijon. Torej smo res prišli že tako daleč, da se industrija vpreza v versko in cerkveno propagando. Radovedni smo, ali bi ravnateljstvo dalo objaviti tudi kak sokolski nastop ali kako drugo nacionalno prireditve. Bomo poskusili.

I Drobne novice. Za posledicami težke operacije je umrl 68-letni Jože Sluga, posestnik iz Seve pri Rimskih toplicah. Pokojnik je bil več let župan občine Sv. Krištof. Pripadal je po svojem mišljenju bivši SLS. N. p. v m. — Gosp. Josip Osolin je prodal svojo žago poleg pokopališča v Laškem dosedanemu najemniku g. Šalabaliću, lesnemu trgovcu v Zagrebu za 120.000 din. Gosp. Šalabalić je po rodu Bosanec in svak obratovodje falske elektrarne v Laškem g. Zgaga. — Vodstvo hotela »Savinje« je prevzel osebno g. Vladimir Trop, sin zadnjega župana mestne občine Laško g. Ignaca Tropa. Gosp. Ignac Trop se namerava preseliti na svoje posestvo pri Ormožu. — Gosp. Osolin preurejuje trgovske lokale in izlozbe Bate v Laškem. Začasno posluje Bata s svojo podružnico v kinodvorani. Ko se bo zopet preselila v svoje lokale, bo, kakor se čuje, začel zopet obratovati Kino Laško, ki bo baže izpopolnil aparaturo in zlasti nabavil nov zvočnik. Domače kino se je Laščanom že tako prikupil, da bi bili težko brez njega.

I Preložitve banovinske ceste v Rimskih toplicah. Kakor slišimo, je banska uprava dovolila in preskrbela kredit za preložitve banovinske ceste I/30 v odseku Smarjete-Rimske toplice. Načrt in zamisel izvira še iz časov, ko je bil cestni odbor v drugih rokah, pa zaradi pomanjkanja denarja delo ni prišlo do izvedbe. Cestni odbor ne bo izvršil preložitve v lastni režiji, marveč bo delo oddano po ponudbeni poti podjetniku. Zelim, da bi lastniki v poštvenih prihajajočih zemljišč ne delali cestnemu odboru pri tako važni gradnji težko in da bi se delo čimprej in gladko izvedlo.

I Propagandno predavanje Jadranske straže. Tukajšnji krajevni odbor JS je priredil 7. t. m. v Sokolskem domu popoldne za mladino, zvečer pa za odrasle zelo zanimivo predavanje s skioptičnimi slikami »Kraji in ljudje ob Jadranskem morju«. Mladina je z izrednim zanimanjem sledila besedam odličnega predavatelja g. Pirnata iz Ljubljane. Se posebno zanimive so bile stvarne in objektivne besede g. predavatelja, ki jih je podal zvečer odraslim. Boljše prav gotovo ne bi mogel prikazati, kako ogromnega pomena je zlasti za Slovence naše morje, kako tesno smo posredno in neposredno z njim zvezani in kako velike važnosti je za njegovo očuvanje baš krepko izraženo prepričanje v vseh Slovencih, Hrvatih in Srbih, da je to morje naše, da je last nas vseh in da morajo le enaki občutki v vseh državljanih ustvariti za našim morjem nepremagljivo trdnjavo, nepremagljiv branik proti vsem, ki poželjivo gledajo na vse lepote naše obale in na gospodarske koristi, ki nam jih morje prinaša. Nazorno podane primerjave in statistični podatki ter 167 lepih diapozitivov je izpolnilo v celoti vsem koristno predavanje, ki se ga je zvečer udeležilo nekaj nad 60 poslušalcev. Prav gotovo bo pa ob drugih sličnih prilikah na mestu, da se udeležijo predavanja tudi tisti, ki si domišljujejo, da vse vedo, in pa tisti, ki mislijo, da brezplačna ali pa taka kulturna predavanja niso za nje.

I Potujoča protiplinska razstava se je zadrževala tu 8. t. m. Kljub vsem zanimivostim in poslanstvu ni dosegla svojega namena, vsaj ne pri nas. Namesto, da bi bila dostopna vsem ljudem, posebno onim, ki doslej niso imeli prilike, da bi se seznanili z najmodernejšimi obrambnimi sredstvi, je bil dostop mogoč le v času, ko je večina ljudi zaposlena pri svojem službenem opravilu. Poleg tega pa bi se že moralo riskirati tudi nekaj za pravočasno reklamo in pa vsaj določiti dva razstavna

dneva, posebno v krajih s številnim okoliškim prebivalstvom, kakor je Laško.

I Cepljenje svinj proti rdečici bo od 15. aprila do 31. maja. Prijave sprejema občina do 15. t. m. »Takša kakor lani«. Žal dopisniku ni znana ta »lanska« takša, pa prepuščamo sedanjemu občinskemu odboru, da o tem informira vsakega posameznika, ki za njo sploh ni vedel ali pa je nanjo pozabil.

I Vlom. V noči od srede na četrtek so neznani storilci vlomili v prostore tukajšnje Radio-Therme. Ukradli so dve kolesi, izmed katerih je eno last kopališča, drugo pa last nekega natakarja, in tudi plašč portirju g. Koritniku. Poleg tega je bilo ukradenih iz kleti nekoliko butelj. Za storilci poizveduje orožništvo.

I Sejem. V sredo je bil velikonočni sejem, na katerem pa ni bilo opaziti one živahnosti, kakor običajno, kljub lepemu vremenu. Na živinsko sejmišče je bilo prignanih komaj nekaj nad 60 glav živine. Kupcev ni bilo mnogo. Cene so se gibale med 5 in 6 din.

Hrastnik

h Naši občinski vodovodi. Naša občina ima menda šest različnih vodovodov, ki so bili zgrajeni pod različnimi pogoji in se morda zaradi tega tudi različno upravljajo. Tako je prišlo pri nas do čudnega stanja, da imajo nekateri občani brezplačno vodo, drugi plačujejo zanj pavšal, tretji jo imajo menda po znižani ceni, četrto jo pa plačujejo po polni ceni. Vedeli smo, da ne bo popolnoma enostavno vodarino poenotiti, vendar smo mnenja, da bi po štiriletnem sožitju z nekdanjo občino Dol morali končno le priti tako daleč, da bi ne bilo pri nas štirih vrst občanov. Zupanstvo se bo moralo končno odločiti, da bo upoštevalo vse svoje vodovode kot pridobitno podjetje, ki se mora samo vzdrževati in amortizirati, ali pa kot splošno občinsko dobroto, ki jo je občina ustvarila v brezplačno uporabo vsem svojim občanom. Prvi način bi bil v korist našim otrokom, katerim ne bi bilo treba skrbeti, kje naj dobijo denar za nove vodovode, kadar bodo ti odrekli, drugi bi se pa prilegel nam, če se postavimo na stališče, da naj naši otroci napravijo sami vodovode, če hočejo piti vodo. Slišimo, da se Dolanci branijo vodarine. Seveda je to njihova pravica, naša dolžnost je pa, da poskrbimo, da jo plačujejo tudi Dolanci, ali pa, da imamo vodo brezplačno tudi mi! Izgovor, da so vodovod sami plačali, pač ne drži, ker bomo morali popravila plačevati vsi!

Sokolstvo Vsesokolski zlet v Pragi

Se dobra dva meseca in nastopili bodo veliki slavnostni dnevi v Pragi, kamor bo pohitelo sokolstvo, da pred vsem svetom izpriča veličino sokolske ideje in moč njene organizacije. Letošnji zlet je X. in ga zato nazivamo jubilejnega. Gotovo bo prekašal vse dosedanje, saj doslej še ni bilo primera, da bi katerikoli vseslovanski zlet v Pragi bodisi številčno ali po kakovosti zaostajal za prejšnjim. Vsi so se stopnjevali in od zleta do zleta opažamo ogromen porast nastopajočih pripadnikov. Da podkrepimo našo trditev, navajamo po raznih statistikah primerjavo dosedanjih vsesokolskih zletov. Primerjava ne bo poučna samo za one, ki se udeležijo zleta v Pragi, temveč za vse brate in sestre, ki se udeležujejo v naših vrstah. Ona je živ dokaz naše sile in našega neprekinjenega napredka.

I. zlet je bil pod vodstvom ustanovitelja dr. Miroslava Tyrša 18. julija 1882 na Strelnih ostrvih v Pragi. Udeležilo se ga je 1600 članov iz 76 društev, pri prostih vajah je nastopilo 696 telovadcev. Na predvečer zleta so vpriporili v Narodnem gledališču v Pragi J. Kolača »Žižkovo smrt«. Izšla je slavnostna številka lista »Sokol«.

II. zlet je bil na Karlovih Obojih od 27. do 30. junija 1891. Vodil ga je br. Jožef Klenky. V povorki je bilo 5832

članov iz 244 društev. Proste vaje je izvajalo 2742 članov. Tega zleta so se prvič udeležili Poljaki ter slovenski, hrvatski in ameriški Sokoli.

III. zlet je bil leta 1895. na Letni in ga je prvič vodil br. Jindra Vaniček. Pri prostih vajah je nastopilo 4278 članov in prvič se je pojavil moški naraščaj, 700 po številu. V povorki je bilo 8554 članov. Udeležili so se ga poleg jugoslovanskih Sokolov tudi Poljaki.

IV. zlet je bil od 28. do 30. junija 1901 na Letni. V povorki je korakalo 11.000 članov. Pri prostih vajah je nastopilo 6705 telovadcev. Tokrat so prvič nastopile članice z vajami s kiji, 867 po številu. Izzvale so nepopisno navdušenje stotisočglave množice občinstva. Zleta so se udeležili vsi slovanski Sokoli.

V. zlet je bil od 27. do 30. junija 1907. Pomemben je bil zlasti, ker se je takrat osnovala Zveza slovanskega sokolstva in ker so bile prirejene tudi mednarodne tekme. Zmagali so Čehi. V povorki je bilo 15.000 članov, pri prostih vajah 7575 članov, 3000 članic in 3456 naraščajnikov. Prvič je nastopilo okoli 5000 moške in ženske dece. Prvič je bil izveden tudi zletni prizor, ki je predstavljal bitko l. 1422. med Žižko in cesarjem Zigmundom.

VI. zlet je že imel značaj vsesokolskega zleta in je bil od 26. do 30. junija 1912, združen s proslavo 50-letnice obstoja češkoslovaškega sokolstva. Pri prostih vajah je nastopilo 11.200 članov in 5468 članic. Sodelovala sta tudi naraščaj in deca. Izveden je bil divni antični prizor »Marathon«. Na tekmah za slovansko prvenstvo je zmagal br. Stane Vidmar iz Ljubljane.

VII. zlet je bil prvič v svobodni državi leta 1920. na Letni pod vodstvom brata Jindre Vanička. Skupne vaje je izvedlo 6000 moške in ženske dece, nastopilo je 1000 moškega in ravno toliko ženskega naraščaja, 27.000 članov in 23.000 članic, ki vsled previsokega števila niso mogli nastopiti hkrati, temveč deljeno na zletne dni. Zletni prizor je predstavljal postavitev spomenika svobode. S posebno točko je nastopilo 23.000 češkoslovaških vojakov. V povorki je bilo 55.000 članov in članic, med temi 180 Jugoslovenov. Na akademiji je nastopilo 16 članov zagrebškega Sokola ter 16 članov in 8 članic Ljubljanskega Sokola. Dne 1. julija 1920 so v Terezinu prevzeli za COS br. Stepanek in dr. Pata, za JSS dr. Laza Popović zemeljske ostanke Principa in tovarišev, ki so bili isti dan prepeljani v Prago in drugi dan v osvobojeno domovino.

VIII. vsesokolski zlet je trajal od 13. junija do 6. julija 1926 ter se je ločil v zletne dni dece in naraščaja in v glavne zletne dni. Naraščaja je nastopilo 28.384, dece 13.470. Pri prostih vajah je nastopilo hkrati 13.700 članov in 14.000 članic. Razumljivo je, da je bilo število telovadcev in telovadk vsaj še trikrat toliko, toda zletišče ni moglo sprejeti vseh prijavljenih naenkrat. Nastopili so tudi starejši bratje, ki so izvajali vaje v krogih. Zletni prizor »Kje dom je moj« so izvajali člani in moški naraščaj. V povorki je bilo 57.000 Sokolov in Sokolic, med temi iz Jugoslavije 1400 članov in 150 članic s 60 prapori. V zletnih dneh se je pripeljalo iz Jugoslavije v Prago 6860 oseb.

IX. zlet je bil leta 1932. Združen je bil s proslavo 100-letnice rojstva ustanovitelja sokolstva dr. Tyrša. Zletni prizor: Tyršev sen. Jugoslovanskih Sokolov in Sokolic se je zleta udeležilo okoli 5000. Pri prostih vajah je nastopilo 1120 jugoslovanskih Sokolov in 560 Sokolic. Na tretji zletni dan je nastopilo še 560 članov jugoslovanskih sokolskih čet. V povorki je korakalo 64.000 Sokolov in Sokolic. Pri prostih vajah je bilo število članov in članic večje od števila v letu 1926.

Težko si je predstavljati velikansko množico telovadcev in telovadk, ki pri izvajanju prostih vaj nudijo neskončno lepo sliko. Zdi se ti, da gledaš na prostrano morje, vzpenjajoče se v enakomerne valove. Koliko lepša bo slika letos, ko bo udeležba telovadečih mnogo večja in je tudi telovadišče urejeno na način, oziroma bo nastop k vajam izveden tako, da bo moglo hkrati nastopiti 30.000 telovadcev in ravno toliko telovadk. K zletnim nastopom spada veličastna povorka, ki se je na zadnjem

Okoli

2 500 000

odprlinic Vaše kože

NEPRESTANO

deluje noč in dan

in čaka, da jim pride na pomoč aktivni lecitin Solea mila in na rast kože ugodno delujoči kolesterolin Solea kreme, da se prerano ne utrudijo in ovenejo.



SOLEA
Milo in krema

zletu pomikala tri ure, preden je prišla zadnja kolona na cilj. V Pragi bo ogromna sokolska razstava, ki bo nazorno pokazala početek in ves razvoj sokolstva. Vsesokolski zleti so šola utrjevanja v disciplini in vere v nezlomljivo moč sokolske organizacije. Na vsesokolskih zletih črpajo udeleženci novega svežega poguma in veselja do plemenitega sokolskega dela. Obdarovani bodo z gostoljubnostjo, ki je pri Slovanih udomačena, toda v zlati Pragi je največja. Jugoslovansko sokolstvo se pripravlja na vsesokolski zlet in bo po dosedanjih prijavah udeleženo v Pragi še v večjem številu kakor leta 1926. Nastopilo bo z lastnimi prostimi vajami brata Kovača, ki so po pestrosti gibov najlepše, kolikor smo jih doslej imeli. Izvajajo jih člani in članice skupno. V Celju jih bomo imeli priliko videti na župnem zletu dne 12. junija.

Bratje in sestre! Ko boste preživljali praznike v miru in oddihu, posvetite nekaj velikonočnega razpoloženja prvim dnem julija, ko bodo v slovanski Pragi mogočno odmevali sokolski koraki in pozdravi. Skrbite, da bo naša župa glede udeležbe med prvimi v Savezu. Zdravo! — C.

Sport

* Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo je dalo preteklo nedeljo sledeče rezultate: v Splitu Hajduk: Ljubljana 3:2 (2:0), v Zagrebu Gradjanski: Slavija 0:0 in Hašk: Concordia 2:1 (0:0), v Beogradu pa Jugoslavija: Jedinstvo 0:0 in BSK: Bask 2:1 (2:1).

* V finalnem tekmovanju za prvenstvo LNP so bili zadnji nedeljo doseženi sledeči rezultati: v Cakovcu CSK: Celje 3:1 (2:1), v Mariboru Zeleni: Kranj 2:0 (0:0) in v Ljubljani Hermes: Maribor 3:3 (3:2). Na tabeli vodi CSK z 8 točkami, na zadnjem mestu je trenutno Celje z 2 točkama.

* Državno prvenstvo v cross-countryju si je v nedeljo v Ljubljani na 7.500 m dolgi progi med moštvimi zopet priborilo ljubljansko Primorje z 42 točkami, med posamezniki pa je zmagal član zagrebškega Haška Flas s časom 26:26.8.

* Na Golteh dobra smuka! Iz Mozirske kočje smo prejeli obvestilo, da je pred nekaj dnevi zapadlo 20 cm novega snega. Temperatura je močno padla. Včeraj zjutraj je toplomer kazal —5. Snežne podlage je 70 cm. O praznikih se obeta prav dobra smuka. Smučarji bodo gotovo izkoristili ugodne snežne prilike in pohiteli k Mozirski koči na smučanje.

Ali ste že poravnali naročnino?

VABILO

na

**REDNI LETNI OBČNI ZBOR
CELJSKE POSOJILNICE D. D. V CELJU**

ki se bo vršil v **petek, dne 29. aprila 1938. ob 17. uri**
v sejni dvorani Celjske posojilnice v Narodnem domu v Celju
s sledečim sporedom:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovanju v letu 1937. in predložitev bilance.
2. Poročilo revizijskega odbora.
3. Sklepanje o predloženi bilanci za leto 1937.
4. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička po določbi § 24. družbenih pravil.
5. Volitev upravnega sveta.
6. Volitev revizijskega odbora.

UPRAVNI SVET.

Družabnika titega ali sodelujočega, k rentabilnemu brezkonkurenčnemu podjetju v bližini Celja, v svrhu razširitve sprejem. Cenjene ponudbe pod »Osemdesettisoč« na upravo »Nove Dobe«.

Motorno kolo

N A G Prestowerke Chemnitz 100 ccm moderno opremljeno voženo 100 km, zelo ugodno prodam. — P. Perdan, mehanik, Celje, Mariborska 11.

Semena

vrtna in poljska,
sveža, kaljiva, dobite pri tvrdki

Karl Loibner Telefon 120
Kralja Petra c. 17 - pri „Zvoncu“

GLADIOLE

dalije gomoljaste, begonije, strogo sorte, holandskega izvora, v najlepših barvah pri

A. Zelenko, vrtnarstvo, Celje

Oglejte si brezobvezno
veliko zalogo najnovejših

radio aparatov, šivalnih strojev in biciklov

A. BREMEC-CELJE

Telefon 202

Popravila se vršijo strokovno!

Miklošičeva ulica 2

Nizke cene

Okna

ugodno prodam. **Stermekli - Celje.**

Gostilna splavarjev

prej Sket (blizu postaje) v Laškem

toči razna sortirana vina, pivo v sodčkih, ima vedno topla in mrzla jedila. — Cene zmerne, postrežba solidna. — Priporočata se Slavko in Marija Gačnik.

Zeloizdatni in trpežni so

**traki za pisalni stroj
znamke „Pelikan“**

Vedno sveža zaloga

v knjigarni in trgovini s papirjem

Franc Leskovšek
Celje, Glavni trg 16

SANDWICHES

ČOKOLADA

2 OKUSOMA

Unich

ZA C D B B

Franjo Dolžan - Celje Za kresijo 4
Telefon 245

kleparstvo, vodovodne instalacije
strelkovne naprave

Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točna in solidna

Lepa hišica

z vrtom, v dobrem stanju, solčna lega, se v Novi vasi poceni prodaja. — Naslov v upravi lista.

Vrtnice

nizke in visoke, cepljene, v vseh vrstah, **mačehe, spominčice, jagode** (Rügen) ter razne trajnice pri

A. Zelenko, vrtnarstvo, Celje

Kupim vlogo

Kmetijske posojilnice v Celju, prej »Lastni dom«. Ponudbe na upravo lista pod šifro »1800 din«.

Pozor pivopivci!

Ob priliki velikonočnih praznikov ne pozabite pokusiti izborna letošnje

Prodam lep, kratek

klavir

»Bösendorfer«. Naslov v upravi lista in pri g. Turinu, Celje, Prešernova ulica.

Lepo, solčno, trisobno

stanovanje

z vsemi pritliklinami se odda s 1. julijem. Naslov v upravi lista.

Dekle za vse

samostojna kuharica, dobra perica in likalka, marljivo, lična in snažna, z letnimi spricavali, mesečna plača 350 din., se išče za takoj. Ponudbe z referencami in fotografijo na: Dr. Fedor Čačić, advokat, Zagreb, Ilica 43.

NOVO BOK PIVO

pivovarne „UNION“

glavna zaloga v Celju

Celjska posojilnica d. d. v Celju

je najstarejši narodni denarni zavod v Celju

Vse hranilne vloge,
vložene pri

Celjski posojilnici d. d. v Celju

so varno naložene, se ugodno obrestujejo in se izplačujejo točno v gotovini

Denar, naložen v domač denarni zavod, donaja koristi vsemu domačemu narodnemu gospodarstvu

Nalagajte
svoje prihranke v

Celjski posojilnici d. d. v Celju - Narodni dom